

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2006.1.25.
COM(2006) 30 végleges
1. RÉSZ

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI TANÁCS TAVASZI ÜLÉSSZAKÁNAK

IDEJE MAGASABB SEBESSÉGBE KAPCSOLNI

Az új növekedési és foglalkoztatási partnerség

IDEJE MAGASABB SEBESSÉGBE KAPCSOLNI: AZ ÚJ NÖVEKEDÉSI ÉS FOGLALKOZTATÁSI PARTNERSÉG

Tavaly jelentős elmozdulás következett be az Európai Unióban, amikor elhatározta, hogy lendületet ad a növekedésnek és a foglalkoztatásnak. 2005-ben minden eddiginél jobban elismerték annak a gondolatnak a megalapozottságát, hogy a közös kihívások közös válaszokat igényelnek. A megújított lisszaboni stratégia megmutatta, hogy az európai növekedési és foglalkoztatási stratégia hogyan lehet több – illetve hogyan kell hogy több legyen – alkotórészei összegénél. Az európai vezetők Hampton Court-i találkozója egyértelművé tette, hogy a globális problémák megoldásainak keresésében elképzelhetetlen, hogy Európát figyelmen kívül hagyják. Teljes támogatásban részesült az Európai Bizottság elemzése az EU előtt álló kihívásokról és arról a nagyratörő keretről, amely arra szolgál, hogy az EU e kihívásokkal megbirkózzon. Valamennyien egyetértettek abban, hogy a kibővült Európa lehetőségeiben nem lehet vakon megbízni, hanem cselekvésre van szükség ezek teljes mértékű kihasználásához és a fenntartható fejlődés jövőjének biztosításához.

Az egyes tagállamok által külön-külön kidolgozott nemzeti reformtervek megint azt mutatják, hogy kezd kialakulni az ezzel kapcsolatos konszenzus, továbbá az új megközelítés ígéretes indulásával kecsegtetnek. A gyorsításhoz már csak kellő lendületre és a nemzeti programok elindítására van szükség.

Melyek a legsürgetőbb lépések? Nagyobb hatékonyság és jobb koordináció mellett több kutatásra és fejlesztésre van szükségünk. Európai méretekben kell együttműködnünk annak érdekében, hogy a kutatás eredményeképpen innovatív termékek és szolgáltatások jöjjenek létre, amelyek serkentik a növekedést és a foglalkoztatást. Ahhoz, hogy az egyre inkább versenyszellemű globális piacon sikeresen versenghessenek, vállalatainknak – és különösen a kis- és közepes vállalatoknak – képeseknek kell lenniük erőt meríteni az Európát felölelő honi piacból. Ez a piac mentes a korlátoktól és bürokratikus formáságtól, szabályai kiszámíthatók, és biztosított a dinamikus vállalatok virágzása.

Mivel a lakosság előregedő félben van, a nyugdíjak és az egészségügyi ellátás finanszírozásához még több dolgozó emberre van szükségünk. A munka életciklus alapú megközelítésére van szükségünk. A fiataloknak segítségre van szükségük munkás életük elkezdéséhez. A szülőknek arra van szüksége, hogy megfizethető legyen a gyermekgondozás, és hogy tisztességes mérleggel zárhassák munkás éveiket. Azt pedig nem engedhetjük meg, hogy az ötvenes éveikben járó emberek kihulljanak a munkaerőpiacról.

Ilyen vagy olyan módon mostanában többször is megkaptuk a figyelmeztetést arról, hogy mennyire fontos gazdaságaink számára az energia. Nem engedhetjük meg magunknak az energiapazarlás luxusát. Megújuló és nem szennyező forrásokból kell még több energiát biztosítanunk. Az energiaellátás biztosítására elérhető, reális árakon van szükségünk. A verseny ebben is segíthet. Ahhoz azonban, hogy a határain kívülről biztosíthassa energiaellátását, Európának egységesen kell fellépnie.

Tudjuk tehát, hogy merre van a cél, és azt is tudjuk, hogyan juthatunk el oda. Itt jön azonban a neheze: a jó szándékot cselekvésre kell váltani. Legyen a reform a nemzeti és az európai gazdaságpolitika vezérlő elve! A növekedés és a foglalkoztatás nagyteljesítményű motorjának létrehozásához elengedhetetlen, hogy a tagállamok és az EU intézkedései kiegészítsék egymást. Ez közös felelősségünk, és mindaddig nem értünk feladatunk végére, amíg nem élvezheti minden dolgozó, minden vállalkozás, minden fogyasztó a reform jótéteményeit.

A stratégia első éve valódi reményt keltett aziránt, hogy megtörtént az elmozdulás a gazdasági reform felé, és Európa mozgásba lendült. Ha képesek vagyunk megkettőzni energiáinkat, és a reformot prioritásaink élére állítjuk, a megújult lisszaboni stratégiára úgy tekinthetünk majd, mint a növekedés és a foglalkoztatás Európája felé vezető valódi fordulópontra. Rajtunk múlik, hogy ez megtörténik-e vagy sem.

Ideje magasabb sebességbe kapcsolni!

José-Manuel Durão Barroso

ÖSSZEFOGLALÓ

A lisszaboni stratégia új szakaszába lépett. A tavalyi év meghozta az újrakezdést és a lépésváltást a lisszaboni stratégia működésében. A reflektorok fénye most a teljesítésre irányul. A nemzeti reformprogramok benyújtásával a tagállamok a részletesen kidolgozott cselekvési kötelezettségek kijelölésével új felelősséget fogadtak el. Ezzel egyidejűleg a Közösség lisszaboni programja megszabja, hogy a nemzeti, regionális és helyi erőfeszítések kiegészítésére mit kell tenni az EU szintjén.

A nemzeti reformprogramok jó alapot adnak a napirenden lévő reformok előrevitelének ösztönzésére. A növekedés és a foglalkoztatás elsőbbségének biztosítása nem odázható el, az előttünk álló kihívásokat illetően pedig széleskörű konszenzus alakult ki. Ezzel párhuzamosan az EU-szintű cselekvés már elindult, és újabb lendületet fog kapni, mihelyt a 2007-2013-ra szóló kiadási terveket jóváhagyták. Az eszközök tehát megvannak, a nemzeti programok tartják a lendületet, most már csak a politikai akaratra van szükség ahhoz, hogy a kötelezettségvállalások valódi eredményt hozzanak a növekedés és a foglalkoztatás terén. Ideje magasabb sebességbe kapcsolni!

A nemzeti programokat most már valóságos nemzeti konszenzusra kell építeni. Ez a konszenzus persze nem máról holnapra fog létrejönni. Jobban meg kell értetni polgárainkkal, miért a mi növekedési és foglalkoztatási stratégiánk az az út, amely hosszú távon elvezet a virágzáshoz és a társadalmi igazságossághoz.

A programokat úgy kell megerősíteni, hogy a reform minden tagállamban lefedje a növekedést és foglalkoztatást szolgáló szakpolitikák valamennyi kiemelt területét. Amint az az európai vezetők Hampton Court-i találkozásánál bizonyosodott, van néhány kiemelt terület, amelyeken Európa változtathatna, és ahol a merész döntések újabb lendületet adhatnak a reformnak:

- A kutatási és az innovációs befektetések felívelése fogja lehetővé tenni Európa számára, hogy a majdan a polgárok által igényelt árukat és szolgáltatásokat nyújtani tudja. Ehhez még nagyobb állami befektetésekre van szükség, a jelenlegi kiadásokat a kutatásba és innovációba kell átirányítani, és mindezt a tagállamok közötti jobb koordináció révén lehet megvalósítani. Legalább ilyen fontos, hogy a környezetnek megfelelőnek kell lennie ahhoz, hogy a kutatás eljusson egészen az innovációig és ösztökélje a fejlődést: a kereskedelmi felhasználás felesleges korlátaival vagy az egyetemek kezének megkötésével nem szabad eltékozolni a kiemelkedő kutatások gyümölcseit.
- Európa vállalkozási potenciáljának felszabadítása olyan vállalkozási légkör megteremtését jelenti, amely bátorítja a vállalkozások elindítását és növekedését. Európának legyen annyi önbizalma, hogy szabaddá teszi az új vállalkozások útját, és hagyja őket fejlődni. A kormányoknak késznek kell lenniük arra, hogy fejlődésük minden szakaszában egyengessék a vállalkozások útját. Segítsék a kisvállalkozások fejlődését otthon és a határok mindkét oldalán a hivatalos formák csökkentésével, valamint azzal, hogy pozitív intézkedésekkel segítik a számukra szükséges pénzügyi forrásokhoz való hozzájutásukat.
- Az előregedő lakosság azt jelenti, hogy az európai társadalomnak készen kell állnia arra, hogy több embert segítsen munkához, valamint hogy az emberek tovább

dolgozhasanak, mégpedig úgy, hogy képességeiket a leghatékonyabban ki tudják használni. Ez olyan foglalkoztatási politikát feltételez, amely pályafutásuk minden szakaszában segíti az emberek munkához jutását, és eltávolítja az akadályokat azok elől, aki dolgozni kívánnak. Az embereknek a megfelelő időben van szükségük a megfelelő képzettségre, továbbá ahhoz is segítségre van szükségük, hogy meg tudjanak birkózni a változásokkal, és hogy új lehetőségeket keressenek, valamint képesnek kell lenniük arra is, hogy a munkájuk támasztotta igényeket be tudják illeszteni további életükbe.

- A biztos és megfizethető energiaellátás olyan a növekedés számára, mint az ugródeszka. Az energiaforrások azonban végesek, ezért gondosan kell gazdálkodni velük. Európai energiapolitikára van szükség a valódi belső piachoz, az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások jótéteményeinek maximális kihasználásához és az EU-n belüli és kívüli ellátás biztosításához.

A nemzeti tapasztalatokból kiderül, hogy mire van lehetőség és mit kell elvégezni. A tagállamoknak ki kell használniuk ezt a potenciált, és jobban kell hasznosítaniuk partnereik tapasztalatait.

A nemzeti programok maradéktalan teljesítésével párhuzamosan a következő lépéseknek a lendület fenntartását célzó kiemelt intézkedésekre kell irányulniuk:

- A Bizottság arra kéri az Európai Tanácsot, hogy kötelezze el magát egy sor pontosan körülhatárolható, időben korlátozott fellépésre az alábbi területek mindegyikén: a kutatásra és oktatásra szánt kiadások, a vállalkozások elindításának és működtetésének megkönnyítése, az állásnélküliek munkához juttatásának segítése, a gyermeknevelés és az integrált európai energiapolitika. A polgároknak, dolgozóknak, vállalkozóknak érezniük kell, hogy az állami politikának az a feladata, hogy ne visszatartsa, hanem inkább segítse őket abban, amit el akarnak érni.
- Fel kell gyorsítani a programok mögötti valódi nemzeti konszenzus megteremtésére irányuló erőfeszítéseket. Az EU intézményeinek és a tagállamoknak gondoskodniuk kell az összes nemzeti, regionális és helyi érdekeltet mozgósító célirányos kommunikációs stratégia kidolgozásáról. Kitüntetett szerepet kell biztosítani a szociális partnerek számára is.

TARTALOMJEGYZÉK

Ideje magasabb sebességbe kapcsolni: Az új növekedési és foglalkoztatási partnerség	2
I. rész – Ideje magasabb sebességbe kapcsolni	6
1. Európa Mozgásban: Közös munkával a növekedésért és a munkahelyekért.....	6
2. A megvalósítás útja: a szakpolitikai reagálás.....	8
2.1. A Közösség lisszaboni programja.....	8
2.2. A nemzeti reformprogramok.....	9
2.2.1. Az egyes szakpolitikai területek értékelése.....	11
2.2.2. Összefoglaló következtetések	14
3. Magasabb sebességbe kapcsolunk: Négy fellépés a növekedésért és a munkahelyekért	15
3.1. Több ráfordításban részesül a tudás és az innováció	16
3.2. A vállalozási potenciál – különösen a KKV-ké – felszabadítása.....	18
3.3. A globalizációra és az előregedésre adott válasz	20
3.4. Lépések a hatékony és integrált európai uniós energiapolitika irányába.....	22
4. Az Európai Tanács 2006 tavaszi ülésének nyomomonkövetése.....	24
4.1. A nemzeti reformprogramok megvalósítása és figyelemmel kísérése:.....	24
4.2. A közösségi fellépés megvalósulása	25
4.3. Valamennyi szereplő felsorakoztatása a közös tennivalók mögé	25
Függelék – A tagállamok a növekedési és foglalkoztatási célokat támogató politikai és intézkedései közül néhány példa szemléltető felsorolása, különös tekintettel a 3. részben felvázolt négy kiemelt területen	27

I. rész – Ideje magasabb sebességbe kapcsolni

1. EURÓPA MOZGÁSBAN: KÖZÖS MUNKÁVAL A NÖVEKEDÉSÉRT ÉS A MUNKAHELYEKÉRT

Gyorsan változó és a kölcsönös függések világában élünk. Ez sok lehetőséget biztosít számunkra, ugyanakkor számos kihívással kell szembenéznünk, ha virágzó és igazságos társadalmat akarunk biztosítani. Mindenekelőtt, ha a fő feladatunkat – a nagyobb növekedés és több munkahely létrehozása – tekintjük, a közérdeknek minden szinten számolnia kell az olyan napi realitásokkal, mint a globalizáció és lakosságunk elöregedése. Ez az egyetlen lehetőség gazdaságaink sikeres modernizálására, az európai értékek otthon és külföldön történő megővésére és terjesztésére. Az eredményes cselekvés visszaadja polgáraink abba vetett bizalmát, hogy képesek vagyunk teljesíteni elvárásaikat.

2005 márciusában a tavaszi Európai Tanácson az EU vezetői a **növekedést és a foglalkoztatást** helyezték a politikai prioritások élére. A **megújult lisszaboni stratégia** friss példa arra az elkötelezettségre, amikor mindenki felsorakozik egy pozitív reformokat tartalmazó program mögé. Emögött az a felismerés állt, hogy a sikerhez átfogó megközelítésre van szükség, amely minden lehetséges emelőkart mozgásba hoz, és átjárja valamennyi európai tagállam minden zegét–zugát.

A kötelezettségvállalás súlyát tovább növelte az októberi Hampton Court-i nem hivatalos találkozó, valamint az integrált növekedési és foglalkoztatási iránymutatások¹, amelyek jól áttekinthető úttervet biztosítanak a hazai reformok kidolgozásához. Hampton Courtban az európai vezetők azt elemezték: miként tudják alátámasztani gazdaságaink és társadalmaink modernizálását az európai értékek, és hogyan segítenek a kihívások jellegzetesen európai kezelésében. A múlt év végén a pénzügyi tervről az Európai Tanácsban elért megállapodás ismét egy lépést jelentett előre, és amennyiben az Európai Parlament is véglegesíti, megnyílik az út az európai gazdaságot modernizáló új beruházások előtt.

Azonos tehát a dolgok megítélése, és a teendőket illetően is megvan az egyetértés – beleértve a legfelsőbb szintű támogatást is. Európának a szakpolitikák és eszközök teljes körét be kell vetnie, mivel nem engedheti meg magának, hogy csak a politikailag kedvező lehetőségek közül válogasson. A megalapozott makrogazdasági szakpolitikák Európa növekedési potenciálja megvalósításának elengedhetetlen követelményei. Európának emellett olyan légkörre van szüksége, amely a vonzóbb befektetési, innovációs és munkalehetőségek révén nem akadályozza az európaiak kreativitásának áramlását. A vállalkozási tevékenység megszabadítása a fölösleges hivatali formáságoktól és az elavult bürokratikus ellenőrzéstől ösztönzi az új vállalkozásokat, élénkíti és bővíti a meglévő vállalkozásokat, és új állásokat teremt. A magán és állami befektetések élénkülése és hatékonyabbá válása dinamizálja a tudásalapú gazdaságot, a gyakorlat szolgálatába állítja a kutatások eredményeit és a magas szintű ismereteket, amelyek a hosszabb és egészségesebb aktív élet során segítik a társadalmi beilleszkedést és a magasabb keresőképességet. Az ökoinnováció előmozdítása és a környezetvédelmi technológiák terjesztése a fenntarthatóságot és a növekedést erősíti. Munkaerőpiacaink és szociális biztonsági rendszereink modernizálása a foglalkoztatottak

¹ HL L 205., 2005.8.6.

számának emelkedését, a változásokhoz való alkalmazkodóképesség javulását, a termelékenység növekedését és a kiegyensúlyozottabb gazdasági növekedést jelenti. Amennyiben 2006. végéig sikerül WTO-ban megállapodásra jutni, és ennek révén a világkereskedelmet még nyitottabbá tenni, az újabb lehetőségeket megteremtéséhez vezet, és az Unión belül és kívül egyaránt élénkíti a versenyképességet. E célok mindegyikét a fenntartható fejlődés megkerülhetetlen követelményeinek tiszteletben tartásával kell elérni.

E törekvések cselekvésre váltásának első lépéseként a feladat elvégzéséhez szükséges eszközöket határozták meg. Ehhez partnerségen alapuló megközelítésre van szükség, ahol a megfelelő intézkedéseket a megfelelő szinten hozzák meg.

- A tagállamok az integrált útmutatások alapján minden egyes országra kidolgozták a nemzeti reformprogramokat. Ezek azok az eszközök, amelyek előrelendítik a lisszaboni stratégia megvalósítását: tartalmazzák a nemzeti kötelezettségvállalások és az előttünk áll hónapok és évek előrehaladását ellenőrző teljesítményértékeléseket.
- A Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság együttesen dolgozik a közösségi szinten szükséges fellépéseken, hogy a növekedési és foglalkoztatási ütemterv valóban működjék: a Közösség lisszaboni programja², amelyet 2005. decemberben az Európai Tanács is üdvözölt, jelentős számú fontos javaslat révén már megkezdte a tagállamok által tett kezdeményezések kiegészítését.

Számos területen a cselekvés súlypontja a tagállami (vagy akár a regionális, illetve helyi) szinten van, mint például a foglalkoztatási és munkaerő-piaci politikák esetében, amelyekben a szociális partnerek szerepe is meghatározó. Azonban az a körülmény, hogy a fellépések egy adott helyen, régióban vagy országban történnek, nem jelenti azt, hogy nincsenek Európa-szerte jelentkező kihatásaik: az egységes piac által teremtett kölcsönös függés miatt még a legjobban teljesítő gazdaságok is megszenvedik a többieknél fennálló hiányosságok hatásait.

Ugyanakkor ezek a kihívások azt is jelentik, hogy a válaszoknak is közöseknek kell lenniük. Nagyon ritkán fordul elő, hogy a kormányok ötletekért és megoldásokért partnereikhez forduljanak. Jó elképzelésekről és gyakorlatról minden ország be tud számolni. A nemzeti reformprogramok a tudás és tapasztalat tárházai, amelyeket meg kell osztani és terjeszteni kell: a lisszaboni stratégia hozzáadott értékeinek kinyerésének legjobb módja a bevált gyakorlat ezen kincsestárának maradéktalan kihasználása. Első lépésként e jelentés a nemzeti fellépés közös programjaul egy sor kulcsfontosságú lépést javasol.

Emellett azonban olyan célok is vannak, amelyeket a tagállamok egyedül nem tudnak megvalósítani, és ahol csak a Közösség szintjén lehet eredményt elérni. Jónéhány nemzeti kezdeményezés sikere azon múlik, hogy a nemzeti erőfeszítéseket közösségi fellépés támogatja, és közösségi beruházás teszi Európát életre és a munkára legalkalmasabb helyé. Az Európai Bizottság elkötelezett e tennivalók véghezvitele mellett.

Most az a feladat, hogy ez a partnerség új szakaszba lépjen. A szükséges eszközökkel rendelkezünk. Létrejött a politikai konszenzus is. Ha a lisszaboni stratégia feladata a változtatás, a hangsúlyt a most a megvalósításra kell áthelyeznünk.

² COM(2005) 535 végleges.

Ez az Európai Tanács tavaszi ülésének szóló közlemény felvázolja, hol tartunk ma Európa új növekedési és foglalkoztatási dinamizmusának megteremtésében:

- Az I. rész a reformprogramok kidolgozási folyamatát értékeli, és rávilágít egy csekély számú kulcsfontosságú kezdeményezésre, amelyről az Európai Tanácson meg kell állapodni. A politikák és intézkedések példáinak szemléltető felsorolása – amelyet a jelentéshez mellékelünk – bemutatja, hogyan nyújthat valódi kölcsönös előnyöket a nemzeti tapasztalatok gyümölcsöző cseréje.
- A II. rész a nemzeti reformprogramok részletes értékelését tartalmazza, amely rámutat a programok erősségeire, de azokra a területekre is, amelyeket a tagállamoknak felül kell vizsgálniuk és aktualizálniuk kell. A jelentés az euro-övezet értékelését is tartalmazza.
- A nemzeti reformprogramok makro- és mikrogazdasági, valamint foglalkoztatási vonatkozásainak részletesebb elemzése az I. mellékletben található. A foglalkoztatással foglalkozó rész egyben a közös foglalkoztatási jelentés alapját is képezi.

2. A MEGVALÓSÍTÁS ÚTJA: A SZAKPOLITIKAI REAGÁLÁS

Az új lisszaboni stratégia megvalósításának két fő eszköze a Közösség lisszaboni programja, amely azt vázolja fel, hogy mit érdemes a Közösség szintjén elvégezni, valamint a 25 nemzeti reformprogram, amely az egyes tagállamok szakpolitikai reagálása az általuk megjelölt legfontosabb kihívásokra. A leghatékonyabb alkalmazás érdekében ezeket az eszközöket együttesen kell működtetni.

2.1. A Közösség lisszaboni programja

A Közösség lisszaboni programja az elfogadásától számított hat hónap alatt jelentős előrehaladáson ment keresztül. Az előirányzott intézkedések kétharmadát már el is fogadta a Bizottság. A jogszabály-alkotási javaslatoknak azonban csak a Tanács és a Parlament általi elfogadásuk esetén lehet gyakorlati hatásuk. Emellett sok finanszírozási intézkedés a 2007-2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv véglegesítésének és megvalósításának a függvénye.

A Közösség lisszaboni programja a kutatás és az innováció döntően határokon átnyúló és az európai kutatási erőfeszítések szétforgácsolódását kezelő több fontos kezdeményezést tartalmaz, nevezetesen a 7. kutatási, technológiai fejlesztési és demonstrációs, illetve a versenyképességi és innovációs keretprogramot. A „Több kutatás és innováció Európa számára: közös megközelítés” című közleményében³ a Bizottság konkrét kezdeményezéseket is elindított az európai kutatási és innovációs környezet jobbá tételére. A 7. keretprogram a kutatások támogatásának új modelljét – a közös technológiai kezdeményezéseket – vezeti be, amely az állami és magánszektor együttműködésének formájában támogatja az ígéretes kutatásokat, és az európai iparnak indulási előnyt biztosít a hidrogén és üzemanyag celláktól az aviatikán és légi közlekedésen keresztül az innovatív gyógyszerekig és nanoelektronikáig terjedő területeken. Az erős európai vetületű élvonalbeli ipari projektek további példái a Galileo műholdas navigációs kezdeményezés és az integrált vasúti és légi forgalomirányítási rendszerek fejlesztése.

³ COM(2005) 488 végleges

A Közösség állami K+F támogatási politikájának megreformálása a tervek szerint meg fogja könnyíteni az állami és a magánszektor együttműködését és a magántőke K+F beruházásokba való bevonását. Ez a program olyan cselekvéseket is tartalmaz, amelyek célja az ökoinnováció serkentése és a környezetvédelmi technológiák igénybevétele. A keretet ki lehet terjeszteni oly módon, hogy az innovációt támogató rendelkezéseket a kis- és középvállalkozások vonatkozásban is lefedje. Emellett meg kell könnyíteni a fiatal és innovatív vállalatok állami támogatáshoz jutását, nem csupán a közvetlen pénzügyi támogatáson keresztül, hanem a kockázati tőke finanszírozáshoz való hozzájárulás megkönnyítésével is. A Közösség lisszaboni programja megvalósításának további fontos lépéseként a Bizottság elindította a feldolgozóipar keretfeltételeit javító új és sokkal integráltabb iparpolitikáját. A feldolgozóipar több mint 34 millió embert foglalkoztat, ami az EU-beli magánszektor K+F kiadásainak több mint 80%-át teszi ki.

A Közösség lisszaboni programjában felsorolt számos cselekvés célja Európa vonzerejének növelése a befektetők és a munkavállalók szemében. Közéjük tartoznak a szolgáltatások belső piacát valósággá változtató kezdeményezések, a jogszabályi reformokat felgyorsító, a gazdasági tevékenységek adózási és vámkörnyezetét és a piacokhoz való hozzáférést és a versenyorientált piacokat elősegítő lépések, különösen az energetika és a pénzügyi szolgáltatások terén, ahol a Bizottság vizsgálatokat indított.

Már elkészült az „egységes fizetési terület” EU-n belüli megteremtésére vonatkozó jogszabályjavaslat, amely ugyanolyan egyszerűvé és megfizethetővé tenné a határokon túli kifizetéseket, mint a hazaiakat. Egyedül ezzel évente 50-100 milliárd eurót takaríthatna meg az EU gazdasága. Az egyéb említésre méltó kezdeményezések közé tartozik az, amely – különösen a KKV-k számára – megkönnyítené a kockázati tőkéhez való hozzájárulást. Új közösségi eszközök – pl. garanciák és kockázati tőke befektetések formájában – a versenyképességi és innovációs programon keresztül válnak majd hozzáférhetővé. Ez a program azt is elő fogja segíteni, hogy az energiaellátást – különösen a megújuló energiák terén –, valamint a keresletet – az energiahatékonyságot szolgáló intézkedések révén – fejlesztő innovatív megoldások kerüljenek piacra. A Bizottság emellett több és jobb munkaalkalmat teremtő nagyratörő intézkedéseket vezetett be a mobilitás akadályainak elmozdításával, a gazdasági migrációhoz való egységes hozzáállással és a gazdaságátalakítás társadalmi következményeit kezelő erőfeszítésekkel.

A közösségi intézmények és a tagállamok közös felelősséggel tartoznak a szabályozási környezet minőségéért. A Bizottság fokozta a közösségi jogszabályalkotás minőségének javítására irányuló erőfeszítéseit. Ezeknek a fellépéseknek a kihatásai természetesen sokkal jelentősebbek lesznek, ha hozzájuk a tagállamok eltökélten hozzájárulnak, mégpedig saját nemzeti szabályaik minőségének jobbításával és a szabályok által a polgárokra és a vállalkozásokra hárított adminisztratív költségeik csökkentésével.

2.2. A nemzeti reformprogramok

Közel egy évvel a növekedés és a foglalkoztatás új lisszaboni stratégiája után a partnerség ígéretes kezdetet tudhat maga mögött. A cselekvéssel kapcsolatos felelősség meghatározása egyértelműen megtörtént. Valamennyi tagállam az integrált politikai iránymutatások egységes készlete alapján dolgozta ki nemzeti reformját. Az új lisszaboni stratégia megvalósításának ezek a nemzeti reformprogramok a fő eszközei, amelyek az integrált politikai iránymutatásokat a tagállamok által vállalt olyan reformokká lényegítik át, amelyek megvalósításáért a tagállamok felelősek. Az első jelentős próba az volt, hogy valamennyi tagállam sikeresen végrehajtotta e feladatot, gyakran szoros határidők teljesítése mellett.

Az új partneri hozzáállással összhangban, valamint az együttműködés és nyilvánosság rálátásának elősegítése érdekében valamennyi tagállam kinevezte saját lisszaboni koordinátorát. Közben több tagállam arra használta fel a nemzeti reformprogramok kidolgozását, hogy racionalizálja az együttműködést a különböző kormányzati főhatóságok között. A Bizottság a maga részéről szoros kapcsolatokat tartott fenn a nemzeti reformprogramok elkészítéséért felelős nemzeti hatóságokkal, és ahol mód volt rá, igyekezett elősegíteni, hogy a nemzeti programok jól működjenek.

A Bizottság gondosan megvizsgálta az egyes nemzeti programokat, miközben figyelembe vette a gazdaságpolitikai és foglalkoztatási bizottság által elvégzett munkát⁴ is. A II. részben található az egyes nemzeti programok részletes értékelései, amelyek kiemelik a konkrét erősségeket, valamint azokat a kérdéseket, amelyeket tovább lehetne fejleszteni és mélyíteni. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy térjenek vissza a következtetéseiben kiemelt kérdésekre. A Bizottság a tagállamokkal a nyomkövető megbeszélések és a nemzeti reformprogramok megvalósításának nyomkövetése során 2006-ban különösen oda fog figyelni ezekre a vonatkozásokra.

A folyamat egybefogása és megszilárdítása érdekében a Bizottság javasolja az integrált útmutatások fenntartását, amelyre alapozva a nemzeti programokat kidolgozták. A Bizottság egyébként úgy döntött, hogy a nemzeti reformprogramokra reagálva nem tesz formális, az egyes országokra irányuló ajánlásokat. Mivel ez a partnerség első éve, a nemzeti reformprogramoknak még némi időre van szükségük ahhoz, hogy a nemzeti szakpolitikákba és struktúrákba integrálódjanak. A Bizottság kiemelt elsőbbséggel kezeli a tagállamok közötti bizalmon és együttműködésen alapuló erős kapcsolat kialakítását, amely arra épül, hogy a tagállamok is magukénak érzik e programokat. A Bizottság azonban nem fog visszariadni a rendelkezésére álló eszközök alkalmazásától (ideértve az egyes országokra vonatkozó ajánlások megtételét), amennyiben úgy találja, hogy azok elősegítik a lisszaboni stratégia zökkenőmentes megvalósítását.

Az igen szoros ütemterv ellenére a legtöbb tagállam valóban erőfeszítéseket tett arra, hogy nemzeti programjaik kidolgozásába bevonja a nemzeti parlamentet, az ügyben érintetteket és a regionális és helyi hatóságokat. Mivel a lisszaboni stratégia az adott helyszínen végrehajtandó közép- és hosszú távú tennivalókat tartalmaz, a parlament, az önkormányzatok, a szociális partnerek és a civil társadalom folyamatos közreműködése alapvető jelentőségű. Tulajdonképpen a közelfogadottság azon múlik, hogy a polgárok és a vállalkozások elismerik-e a reformok szükségességét, és hogy az jobbítja életüket; ez a felvállalás csak a reform kidolgozásában való közvetlen vagy a képviselői szervezeteken keresztül részvételből fakadhat. Még sokat kell tenni azért, hogy az emberek meggyőződjenek róla: a reformok révén fokozódik a jólét, amiből ők is részesülnek, és hogy részt kell venniük a folyamatban. Ehhez a tagállamoknak és az EU intézményeinek is sok erőfeszítést kell még tenniük.

⁴ Gazdaságpolitikai bizottság: A lisszaboni nemzeti reformprogramokról szóló jelentés, 2005., ECFIN/EPC(2005)REP/55392, megtalálható: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/epc/documents/2005/nationalreports/nrp_report_en.pdf. A foglalkoztatási bizottság által a nemzeti reformprogramok foglalkoztatási részéről készített, ún. „Cambridge felülvizsgálat” országvizsgálatai az alábbi címen érhetők el: http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/emco_en.htm.

2.2.1. Az egyes szakpolitikai területek értékelése

Az integrált iránymutatások három alapvető szakpolitikai területet jelöltek ki a cselekvés számára: a makrogazdasági, a mikrogazdasági és a foglalkoztatási területet. E három terület nemzeti reformprogramjaiból következtetéseket lehet levonni.

A makrogazdasági terület

- A költségvetési fegyelem a tagállamok által felismert legfontosabb makrogazdasági kihívás. Ezt jellemzően az államháztartási fenntarthatóság nyelvén fogalmazzák meg – az előregedő társadalmakban a nyugdíj-, az egészségügyi és a munkaerőpiaci reform, valamint a költségvetés rövidtávú megszilárdítása az az eszköz, amely biztosítja az államháztartás fenntarthatóságát. Az államháztartás minősége javításának ezzel kapcsolatos kihívását a közigazgatás hatékonyságának növelését célzó intézkedésekkel szokás kezelni. Az euro bevezetését némely új tagállam kiemelt politikai kihívásnak minősítette, amely a költségvetés megszilárdítását és az inflációs rátának az euro-övezet szintjéhez való hozzáigazítását igényli. A más tagállamok által említett egyéb tényezők közé a külföldi számlák és az árak stabilitása tartozik.
- Az államháztartás egyensúlya érdekében a tagállamok az adók emelése helyett inkább a kiadások csökkentésére hajlanak, bár nem mindig világos, hogy melyek a csökkentés forrásai. Néhány országban azonban – különösen az euro-övezetben – a költségvetés rövidtávú megszilárdítását célzó konkrét intézkedéseket nem fejtik ki kellő részletességgel. A legtöbb tagállamnak egyértelműen az a szándéka, hogy az államháztartást minőségét az infrastruktúra, a humántőke és a K+F-beruházások erősítésére szánt közpénzek megtakarításával javítsák. Néhány nemzeti reformprogram ugyanakkor egyértelműen beszél a javasolt intézkedések költségvetési következményeiről.
- Az euro-övezetben részt vevő tagállamok igen átfogó és alapvetően előrettekintő nemzeti programokat terjesztettek be az államháztartás stabilitásának biztosítására, a munka termelékenységének a K+F-en, az innováción és a vonzó vállalkezési környezeten keresztül történő fellendítése révén, valamint azért, hogy emeljék a foglalkoztatottság és a részvétel arányait. Az intézkedések jobbára a tényleges nyugdíjbavonulási kor kitolására, a munkaerő-kínálat növelésére és a bürokratikus formaságok csökkentésére irányulnak. Ezeket a programokat a Bizottság is nagy mértékben támogatja. Az intézkedéseknek azonban egyebek között arra kell irányulniuk, hogy gyorsabban tegyék rendbe a költségvetési pozíciókat, támogassák a munkaerőpiaci kiigazításokat, versenyszerűbb és integráltabb szolgáltatási piacokat teremtsenek, és jobban működő belső piacot hozzanak létre.
- Európa előregedő lakossága az elkövetkező évtizedek során egyre nagyobb mértékben fog az államháztartásra nehezedni. A tagállamok tudatában vannak annak, hogy a szociális gondok és a gazdasági változások kezelése során az állami és magán nyugellátási és nyugdíjrendszerek nélkülözhetetlen előfeltételek az államháztartás fenntarthatóságának biztosításához. Az eddig megtett vagy a tervbe vett intézkedések azonban a legtöbb országban korlátozott hatókörűek vagy elégtelenek.
- Fontos, hogy a reformstratégia egésze koherens legyen, az egyes területek reformja támassza alá a többiekét. E tekintetben néhány tagállam összeköti az államháztartás fenntarthatóságát és a munkanélküliség lecsökkentését (alacsonyabbak a munkanélküliek ellátásának költségei; a munkaerő jobb felhasználásából magasabb adóbevételek

keletkeznek). Ez az integrált megközelítés erősíti a nemzeti reformprogramok különböző részei közötti koherenciát.

A mikrogazdasági vetület

- A nemzeti reformprogramok általában véve jól tükrözik a tudásgazdaság felépítésének és Európa vonzóbb vállalkozási és befektetési helyszínné alakításának igényét. A kutatási és innovációs szakpolitikákat valamennyi tagállam kiemelt prioritással kezeli. Számos tagállam az ipari bázist erősítő intézkedéseket állítja előtérbe, különösen a klaszterek előmozdításán keresztül. Ezek a klaszterek egyetemeket, kutatóintézeteket, kis- és nagyvállalkozásokat kapcsolnak össze, amelyek szoros együttműködésük és kölcsönhatásuk révén pozitívan hatnak az innovációra és a tudástranszferre. Ez viszont jelentős előnyöket eredményez a gazdaság egészére nézve. A tagállamok tudatában vannak annak, hogy a finanszírozáshoz való hozzájutást meg kell könnyíteni, még ha egyébként különféle megközelítéseket választanak is ennek elérésére. A legtöbb tagállam a vállalkozási környezetet és a vállalkozási szellemet, az erőforrások fenntartható használatát (ideértve a megújuló energiákat és az energiahatékonyságot), a közlekedési kapcsolatokat ugyancsak a megoldandó legfontosabb feladatok középpontjába állítja.
- Ha a K+F-kiadások tervezett szintje teljesül az ilyen célt kitűző tizenhét országban (néhány esetben részlegesen), a K+F-kiadások 2010-re a becslések szerint kb. 2,6%-ra fognak emelkedni. Ezek a GDP részének tekintett kiadásként az EU vonatkozásában 2001 óta többé-kevésbé az 1,9%-os szint körül stagnálnak. Közép- és hosszú távon a legtöbb tagállamban tovább kell erősíteni a nemzeti K+F- és innovációs rendszereket. Emellett – bár valamennyi tagállam tisztában van az információs és kommunikációs technológiák és a környezetvédelmi technológiák terjedése és hatékony használata fontosságával –, az azonosított kihívások és a kezelésükre javasolt intézkedések nem mindig világosak.
- A nemzeti reformprogramokban a szakpolitikai területek széles körét érintő érdekes politikai kezdeményezésekre számos példa található. Példának okáért a legtöbb tagállam megpróbálja kihasználni a gazdasági növekedés és a környezetvédelem közötti szinergiákat (az alternatív energiaforrásokba történő befektetések, az energiahatékonyság, az ökoinnováció és a természeti kincsek védelmének előmozdítása révén). A legtöbb nemzeti program erősen odafigyel a modern közlekedési infrastruktúra, az információs és a kommunikációs technológiák fontosságára (pl. a szélessáv rendelkezésre állására). Ezek pontosan azoknak a befektetéseknek a példái, amelyek előmozdítására a kohéziós források és a vidékfejlesztési szakpolitikák segítségével kell a tagállamoknak törekedniük.
- A belső piac működése és a verseny és a piachoz jutás erősítésének szükségessége általában nagyobb figyelmet érdemelne. Csupán néhány tagállam számol be konkrét intézkedésekről, például olyanokról, amelyek a közösségi irányelvek maradéktalan megvalósításának biztosítására szolgálnak, amennyiben nagyobb erőfeszítéseket kell tenni, például az energiapiacok hatékonyabb megnyitása, a közbeszerzési szerződésekhez való hozzáférés javítása vagy a tényleges szolgáltatási verseny érdekében.
- A KKV-k vonatkozásában a legtöbb program nem megy el túl messzire a vállalkozási szellem iránti pozitív viszonyulás kialakítása irányába, sem abba az irányba, hogy az embereket saját vállalkozás indítására ösztönözze. E téren fontos szerepet játszik az oktatás, mivel megkönnyíti a meglévő vállalkozások transzferét és csökkenti a kudarc miatti megbélyegzettséget. A finanszírozáshoz való hozzájutással kapcsolatos további,

illetve a beruházást javító célirányos intézkedések megtételén ugyancsak el kell gondolkodni.

- A jobb szabályozás életbevágóan fontos a fokozottan versenyorientált vállalalkozási környezet megteremtéséhez, valamint az innováció és a változás akadályainak eltávolításához. Majdnem minden tagállam foglalkozik ezen tennivalók egyes részeivel, de számos esetben integráltabb megközelítésre van szükség. A közösségi szintű cselekvés szükséges, de önmagában még nem elégséges. A vállalkozásokat érintő szabályok kidolgozása, például az adózás, a társadalombiztosítás vagy a regionális tervezés nemzeti (helyi) szinten folyik. Jelentős különbségek vannak abban is, ahogyan az egyes tagállamok a Közösség irányelveit megvalósítják, ami olyan adminisztratív költségek felmerüléséhez vezethet, amelyeket közösségi intézkedés nem igényelne. A vállalalkozási környezet különbségeinek észleléséhez civilizációs változásra van szükség a döntések előkészítésében és meghozatalában.
- A különböző mikrogazdasági politikák átfogó és összehangolt megvalósításából jóval nagyobb előnyök fognak származni, mint ami az egyes szakpolitikák összegéből együttesen származna. Így például a megnövelt K+F-beruházások hozadéka magasabb lesz akkor, ha az új technológiákat a piac gyorsan alkalmazni kezdi, ami viszont a termékek és szolgáltatások piacán folyó verseny mértékétől függ.

A foglalkoztatási vetület

- Valamennyi program nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy minél több embert vonzzanak a munkába, és ott meg is tartsák őket. Ennek életbevágó jelentősége van a téren, hogy az előregedés munkaerő-kínálatra és az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt hatását ellensúlyozzák. Jelenleg tizenhét tagállam tervezi meg intézkedéseit a nemzeti foglalkoztatottsági célszámok segítségével. A nők foglalkoztatási helyzetének javítására konkrét intézkedéseket tesznek. Más intézkedéseket azzal a céllal dolgoznak ki, hogy segítsék az idősebb dolgozókat, támogassák a fiatalok és a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci beilleszkedését, és modernizálják a szociális védelmi rendszereket. Ezek az erőfeszítések főbb vonalaikban egybeesnek a szociális védelemre és társadalmi beilleszkedésre vonatkozó közösségi célkitűzések keretében vállalt kötelezettségekkel. Hatékonyságukat és fenntarthatóságukat azonban csorbítják a korlátozott hatókörű politikai megoldások felé mutató tendenciák. A tényleges megvalósítás esélyei nőnének, ha életciklus alapú megközelítésre alapoznák őket, mert ezáltal a pályafutás során adódó foglalkoztatási átmenetek felgyorsulnának.
- A dolgozók és a vállalkozások alkalmazkodóképességét növelő további intézkedések fontosságát széles körben elhanyagolják. Az európai munkaerőpiacok reagálóképességének növelése létfontosságú a gazdasági tevékenység és a magasabb termelékenység előmozdításához. A rugalmasság és a biztonság között jelenleg fennálló egyensúly azonban számos tagállamban az egyre inkább szegmentált munkaerőpiac kialakulásához vezetett. Több figyelemben kell részesíteni a „rugalmas biztonság” feltételeinek megteremtését. Ennek összetevői: a kellően rugalmas munkaszerződések és a hatékony és aktív munkaerő-piaci politika együttese, amely segítséget nyújt az egyik állásból a másikba való átlépésnél; az élethosszig tartó tanulás komoly és megbízható rendszere és a megfelelő szociális védelem. Az adó- és ellátási rendszerek közötti kapcsolatokon keresztüli előrehaladás lehetősége jó példa arra, hogy merre remélhetnek inspirációt

partnereiktől a tagállamok. Több figyelmet kell szentelni a szociális partnerek aktív szerepvállalásának.

- A tagállamok elismerik a tudásalapú gazdaságokban igényelt szaktudás fejlesztésének meghatározó fontosságát, és azt, hogy a humántőkébe a jobb oktatás és szaktudás révén kell befektetni. A politikai reagálás súlypontja azonban sokkal inkább az oktatási rendszerek minőségi reformjára, a képezésekhez való jobb hozzájutásra és azok átláthatóságára esik, mint a befektetések növelésére és a valódi áttörés elérésére.

2.2.2. *Összefoglaló következtetések*

A nemzeti programok jó alapok a reformmal kapcsolatos tennivalók előrelendítéséhez, még akkor is, ha azok nem mind azonos minőségűek. Nagymértékben egybeesnek a nézetek a diagnózist, valamint azt illetően, hogy melyik meghatározó kihívás kezelését kell elsőbbségben részesíteni: például az államháztartás fenntarthatóságát, a munkaerő-kínálatot, a K+F-et és az innovációt, a vállalkezési környezetet és a környezet fenntarthatóságát.

Ebben a korai szakaszban az alábbi következtetések vonhatók le:

- Tekintettel arra, hogy a tagállamok eltérő helyzetből indulnak, a programok között jelentősek a különbségek. A célok megközelítése például erősen eltér: egyes tagállamok hosszú utat jártak be a közösségi és a nemzeti célok integrációjáig, és egyértelmű, gyakran mennyiségileg meghatározott célokat és ütemterveket tűztek ki, amelyek alkalmasak a haladás lemérésére. Más programok azonban kevésbé teljesek a mostani szakaszban, és a többi tagállam által a hasonló kihívások kezelése során alkalmazott megközelítések tanulmányozása hasznukra lehet. Bár egyes programok világosan ismertetik a megtett vagy javasolt intézkedések tartalmát és formáját, más programokból ez az információ gyakran hiányzik. Gyakran hiányoznak a célok és a ütemtervek akárcsak az előirányzott reformok költségvetési vonatkozásai. Emiatt nehezebb teljesíteni e terveket.
- A három (makro-, mikro és foglalkoztatási) terület integrációja erősíthető. A nemzeti reformprogramok az átfogó megközelítés kidolgozásának létfontosságú eszközei, ám egyes programok e téren a többi programnál jobb teljesítményt nyújtottak. A cselekvés hozadéka egyes területeken gyakran a másik területen elért haladástól függ. Példának okáért a K+F-célú többletbefektetések nyeresége jóval nagyobb lesz, ha adottak a szükséges feltételek a növekedéssé alakításra: ezek a feltételek a versenypiacok, a megfelelő szabályozási keretek és a magasán képzett munkaerő.
- Noha a versenyt és a piacra való kijutás akadályainak felszámolását – különösen a szolgáltatások esetében – a tagállamok nagyjából fele tekinti kihívásnak, csupán néhány nemzeti reformprogram kezeli hatékonyan ezt a kihívást. A lisszaboni célkitűzések elérésének alapkövetelménye a versenypiac. Emellett több tagállam meghatározta a K+F-célú befektetések és a foglalkoztatás nemzeti célszámait, néhányan viszont ezt az Európai Tanács határozatai ellenére sem tették meg.
- Nem kevés tagállamnak kell gondoskodnia arról is, hogy a Közösség kohéziós és vidékfejlesztési kiadásait általánosságban is a lisszaboni stratégiára fordítsák. Úgy kell tehát beállítani őket, hogy közvetlenül támogatást nyújtsanak a nemzeti reformprogramokhoz. Emellett nagyobb erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy kialakuljanak a koordinációs mechanizmusok a nemzeti reformprogramok felelősei és a strukturális alapok 2007-2013 közötti programjainak előkészítői között. A programok

előkészítésének intenzívebbé válásával párhuzamosan ezeket a kapcsolatokat gyorsan létre kell hozni, kezdve a nemzeti kohéziós politikai stratégiák (az ún. „nemzeti stratégiai referenciakeretek”) jóváhagyásával.

- Végül, de nem utolsó sorban – bár van néhány kivétel – a lisszaboni foglalkoztatási stratégia tagállami felvállalása alatta marad a várakozásnak. A média is meglehetősen korlátozottan foglalkozik vele. Emiatt tehát nem állíthatjuk azt, hogy a lakosság széles rétegei tudnának a stratégiáról. A támogatásáról már nem is beszélve. Ebből tehát az következik, hogy célirányos kommunikációs stratégiára van szükség, amely teljes egészében támaszkodik a gazdasági elemzésekre, és bemutatja, milyen valós jótéteményekkel jár a cselekvés a polgárok számára. Hasonlóképpen, azoknak a szociális partnereknek, akiknek a folyamat résztvevőiként és az üzenet eljuttatóiként is fontos szerepük van a folyamatban, még aktívabban kell bekapcsolódniuk az irányítás folyamatába.

3. MAGASABB SEBESSÉGBE KAPCSOLUNK: NÉGY FELLÉPÉS A NÖVEKEDÉSÉRT ÉS A MUNKAHELYEKÉRT

A Bizottság azt szorgalmazza, hogy a tagállamok **nemzeti reformprogramjaikat teljes egészében és időben** valósítsák meg. A nemzeti reformprogramok kidolgozásának és értékelésének folyamata azonban rávilágított a pótolandó hiányosságokra és a kihasználásra váró szinergiákra. A tagállamok sokszor úgy is kezelhetik a hiányosságokat, hogy tökéletesítik nemzeti programjaikat, vagy ötleteket merítenek partnereik tapasztalataiból. Néhány esetben a tagállamok sikeresen reagáltak a konkrét kihívásokra. Ha ezeket valamennyi tagállam megvalósítaná, az az Unió egésze számára jelentős haszonnal járna. Vannak ugyanakkor olyan kihívások is, amelyek egyedül a tagállamok szintjén nem kezelhetők, és ilyen esetekben a valódi siker az európai és nemzeti szinten egyaránt összehangolt fellépéstől várható csak.

- A nemzeti reformprogramok ugyan azt mutatják, hogy számos tagállam **K+F-kiadásai** növekedésre számít, mégis el fogunk maradni az EU egészére kitűzött, a GDP 3%-át jelentő céltől. E cél eléréséhez valamennyi tagállamnak hozzá kell járulnia. A jól funkcionáló piacok, a megnövelt kiadások, a célirányosabb költségek és a nemzeti és közösségi költségvetés hatékony összehangolására egyaránt szükség van. A K+F-kiadások növekedésének együtt kell járnia tudásinfrastruktúránk fejlesztésével, a kiemelkedő oktatási és kutatási teljesítmények támogatásával, innovációs rendszereink megerősítésével és annak biztosításával, hogy belső piaci politikáink teljes egészében hozzájárulnak a kutatás és innováció értékke alakításában.
- Számos nemzeti reformprogram kevés figyelmet szentel **a piachoz jutás és a verseny javításának**. A nemzeti szabályok és gyakorlatok, valamint a piac önszabályozó mechanizmusai gyakran szétzúzzák a piacot, és akadályozzák a versenyt. A programokban a tagállamoknak több figyelmet kell szentelniük annak meghatározására, hogy ezeket a szabályokat és korlátokat hogyan lehetne eltávolítani. A Közösségnek jelentős a felelőssége a hatékony és tisztességes verseny vonatkozásában (például azzal, hogy határozottan fellép az ár- és piaci kartellekkel szemben, amelyek növelik a vállalkozások inputköltségeit és megkárosítják a vásárlókat) és az egész EU-t felölelő belső piac megteremtésében. Másrészt sok nemzeti program olyan intézkedésekre hívja fel a figyelmet, amelyek egyszerűsítik a vállalkozások alapítását és működtetését, előmozdítják a sokkal inkább vállalkozói szellemű kultúrát, és a KKV-kat jobban támogató környezetet teremtenek.

- Az elkövetkező évtizedekben Európa szembesülni fog a **lakosság előregedésének** kihatásaival. A nemzeti programok elismerik, hogy a nyugellátási és nyugdíjrendszer alapos átvizsgálására van szükség a foglalkoztatottság növeléséhez és az államháztartás fenntarthatóságához. A megtett, illetve előirányzott intézkedések azonban a legtöbb tagállamban nem felelnek meg a kihívások nagyságának. Sürgős intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy az ifjúsági paktummal összhangban megkönnyítsék a fiatalok belépését a munkaerőpiacra, a családok számára jobb egyensúlyt biztosítsanak a hivatás és a családi élet összeegyeztetésére, és vonzóbbá tegyék az idősebb dolgozók számára a munkavállalás fenntartását. A munkaerőpiacok alkalmazkodóképessége egyre nagyobb kihívást jelent. A globalizáció is új kihívásokkal jár az EU számára. A globalizáció fokozza a munkaerőpiac alkalmazkodóképessége iránti igényt, de számunkra is kínál új lehetőségeket amiatt, hogy a harmadik országok piacai egyre inkább megnyílnak.
- Számos program hangsúlyozza az energetika jelentőségét. Európának **valóban integrált energiapolitikára** van szüksége, amely elősegíti a növekedést, nagyobb ellátási biztonságot nyújt, és amely hozzájárul a nagyobb hatékonysághoz és környezeti fenntarthatósághoz. Noha jelentős előrehaladásra került sor a hazai piacok megnyitásában, még mindig nincs egész Európára kiterjedő energiapiac. Az energiakérdés globális ügy és csak az európai szinten adott válasz lehet alkalmas szükségleteink kielégítésére.

Ebből kiindulva a Bizottság **négy elsőbbségi fellépést** határozott meg, amelyek a legmagasabb politikai szint erős ráhatását igénylik, és amelyek gyorsan – legkésőbb 2007 végéig – megvalósítandók. Eképpen az Európai Tanács 2008. tavaszi ülése már erős alapokról bocsáthatja útjára a növekedési és foglalkoztatási stratégia második ciklusát.

A négy fellépés integráltan zajlik. Eltérő politikai területekre terjednek ki, amelyek némelyikét a Hampton Court-i találkozón is megvitattak, és amelyek szorosan kapcsolódnak egymáshoz. Egymástól elkülönítve is jelentősen hozzájárulnak a növekedéshez és foglalkoztatáshoz és Európának a jövőre való felkészítéséhez. Amennyiben azonban a Közösség és a tagállamok közötti új partnerség keretében mind a négy fellépés egyszerre zajlik, az erőteljes dinamóhatást kelt, amely magasabb sebességi fokozatba kapcsolja az európai növekedés és foglalkoztatás motorját.

3.1. Több ráfordításban részesül a tudás és az innováció

A K+F-nek a jövőbeli növekedésben és a modern társadalmunk problémáira adott megoldásaiban játszott fontos szerepére való tekintettel, komoly aggodalmak forrása, hogy az EU valószínűleg nem teljesíti azt a célját, hogy 2010-ig a GDP 3%-ára futtatja fel a kutatási kiadásokat (aminek kétharmadát a magán-, egyharmadát pedig az állami szektor adná).

A Bizottság szem előtt tartja a tagállamok igényét az állami kiadások fékentartására, de úgy gondolja, hogy az állami ráfordítások minőségének javítására jelentős tartalékok állnak rendelkezésre – mégpedig oly módon, hogy a forrásokat – különösen az állami támogatásokat – a több hasznos hajtó felhasználási célokra csoportosítják át, és hogy szorosabb együttműködést alakítanak ki a tagállamok között, amivel elkerülhető az erőfeszítések költséges megkettőződése. Tovább javítható a magánszektorban a K+F-céljaira nyújtott támogatásának hatékonysága, például az adópolitikai ösztönzők szélesebbkörű és jobb felhasználásával (pl. adójóváírások vagy adóbizonylatok), amelyeket több tagállam is felvett nemzeti programjába. Az Európai Tanács azon döntése, hogy a lisszaboni vonatkozású

kohéziós kiadásokat külön e célra irányozza elő, megmutatja, miként lehet a kutatásokhoz hasonló prioritásokat beilleszteni a szakpolitikák széles skálájába.

A legnagyobb hozzájárulásnak azonban a magánszektorból kell származnia. Ha azt kívánjuk, hogy az ipar többet fektessen be az európai K+F-be, akkor elengedhetetlen, hogy a nemzetközi piaci politikák inkább a tudásgazdaság előmozdítására és a kutatás- és innovációigényes áruk és szolgáltatások piaci dinamizmusának fokozására irányuljanak. Ez megköveteli a piacra jutás feltételeinek javítását, a külső finanszírozási források elérésének megkönnyítését (kockázati tőke, kölcsönök, kockázat-megosztási eszközök) és a pénzpiacok integrálását, a közbeszerzés fokozott felhasználását a magánszektor innovatív megoldásainak előmozdító eszközként, a kutatói karrierek kibontakozásának segítését, beleértve mobilitásuk akadályainak felszámolását (a határok és ágazatok között) és modern és megfizethető ipari és szellemi tulajdon-jogvédelmi rendszer létrehozását, amely megteremti a helyes egyensúlyt a jogtulajdonos védelme és aközött, hogy az ötletek dinamikus információs társadalomban szabadon áramolhassanak. Ugyancsak szükség van a csúcstechnológiát képviselő termékek szabványainak egyeztetését szolgáló még hatékonyabb eszközökre is, amelyek interoperábilisak, és tükrözik az európai vállalkozások érdekeit. Az interoperabilitás növelésének és az innováció ösztönzésének a versenypolitika az egyik nagyhatású eszköze⁵.

Noha valóban több befektetésre van szükség a tudás és az innováció terén, önmagában ez mégsem elegendő Európa gazdasági jövőjének megalapozásához. Végül is, a növekedéshez és foglalkoztatáshoz való hozzájárulás a K+F innováció révén keletkező eredményeiből származik, vagyis olyan vonzó termékek és szolgáltatások formájában jelenik meg, amelyeket a világon mindenhol szívesen vásárolnak meg az emberek. Innovációs rendszereink minősége ennél fogva különös figyelmet igényel⁶. Ebbe beletartozhat a növekedés és foglalkoztatás innovatív pólusaiaként funkcionáló klaszterek potenciáljának felmérése, különösen az EU-n belüli transznacionális klaszterek kialakulása és együttműködése. A Hampton Court-i találkozó többek között a kiemelkedő oktatási és kutatási teljesítmények támogatására tett sürgős fellépésre szólított fel, különösen azon világszínvonalú egyetemek tekintetében, amelyek megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkeznek, és szoros kapcsolatot tartanak fenn vállalkozásokkal.

1. fellépés: Részeseüljön több ráfordításban a tudás és az innováció

- A tagállamoknak több kötelezettségvállalást kell tenniük a K+F és az innováció terén. A tavaszi Európai Tanácsig a tagállamoknak meg kell határozniuk a 2010-re szóló K+F-költségelőirányzataikat, hogy az Európai Tanács az EU egésze számára hitelt érdemlő K+F-költségelőirányzatokat tűzhessen ki. Mindez megvalósítható az Európai Tanács korábbi felhívásainak keretében, amelyek a K+F-re fordított állami kiadások átirányításával kevesebb, de célirányosabb támogatásokat javasolnak; például az erre a területre elosztott állami támogatás 25%-ot elérő megduplázásával (ez jelenleg 12%). Ez például felhasználható lenne arra is, hogy a magánszektornak szánt, célzott adópolitikai ösztönzők nyújtását felgyorsítsák, összhangban azokkal az

⁵ Ezekre a szempontokra mind kitért az a jelentés, amelyet a Hampton Court-i találkozó után az Esko Aho egykori finn miniszterelnök elnöksége alatt, tekintélyes szakértők részvételével létrehozott csoport készített, és amely egyebek között K+F-megállapodás kidolgozása mellett érvelt.

⁶ A nemzeti reformprogramok szép számú ígéretes kezdeményezésre irányítják rá a figyelmet. Emellett a Bizottság innovációs eredményjelzője (<http://www.trendchart.org/>) arra irányítja rá a figyelmet, hogy számos tagállamnak kell még szembenéznie olyan jelentős kihívásokkal, amelyekre tekintettel kell lenni a programok aktualizálása során.

eligazításokkal, amelyeket a Bizottság fog szolgálatni. Emellett az EU strukturális alapjai jóval jelentősebb részének a K+F-re, innovációra és IKT-ra (pl. infrastruktúrára és a szélessáv kibontakozását szolgáló alkalmazásokra) történő elköltése versenyképességet és regionális kohéziót teremt, és különösen a KKV-k számára hoz hasznot⁷. A K+F-re irányuló magánbefektetések esetében vonzóbb lehetőségeket kell teremteni a technológiaigényes piacok számára. Ebbe beletartozik a közbeszerzés hatékonyabb alkalmazása, az innovációbarát szabályozás és az igények korai felismerésén alapuló rendelkezések. A technológiai szempontból kiemelt jelentőségű ágazatokban az európai a tagállamoknak és a Bizottságnak kezdeményezéseket kell tenniük az egész Európát átfogó technológiai platformok létrehozására⁸.

- Az EU-nak növelnie kell felsőoktatási befektetéseit⁹ (az EU jelenleg csupán a GDP 1,28%-át költi erre, és ha ezt összehasonlítjuk az USA által elköltött 3,25%-kal, akkor kiderül, hogy a különbséget a magánfinanszírozás magasabb aránya okozza). 2007 végéig az egyetemeknek meg engedni, illetve ösztönözni kell őket, hogy kiegészítő magán finanszírozási forrásokat keressenek; fel kell számolni az állami és a magánszektor együttműködését akadályozó jogi és egyéb korlátokat az egyetemek és a vállalkozások között; minden műszaki egyetemen technológiatranszferrel foglalkozó irodát kell nyitni, és fel kell állítani az Európai Technológiai Intézetet. Erősíteni kell a matematikai és természettudományos ismeretekben való jártasságot, hogy javuljon az emberek innovációs képessége; emellett a tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy hazai oktatási rendszerükben kötelező legyen két idegen nyelv oktatása. Az EU számára a cél, hogy 2010-re legalább a GDP 2%-át költse felsőoktatásra.

3.2. A vállalkozási potenciál – különösen a KKV-ké – felszabadítása

A világ más sikeres térségeivel összehasonlítva az európai piacok – különösen a szolgáltatásokéi – nagyon erősen töredeztettek. Ez súlyosan jelentkezik az árcédulán az innováció alacsonyabb szintje és a termelékenység növekedésének lemaradása képében¹⁰. Nagyon gyakran előfordul, hogy vállalatunkat a kiterjedt belső piachoz való egyszerű hozzájárulás előnyeitől a közösségi irányelvek nem megfelelő vagy késedelmes megvalósítása fosztja meg, és ez nyilvánvalóan ahhoz vezet, hogy a nemzetközi versenyben hátrányt szenvednek. Amennyiben néhány tagállam nem cselekszik, azzal felborítja játékteret, és ezzel végül mindenki érdekeit sérti.

A leggyakrabban arra felhozott példa, hogy az EU a vállalkozószellemet hátráltatja, arra vonatkozik, hogy nehéz vállalkozást alapítani, valamint hogy az EU különböző részeiben nagy mértékben eltérnek a fenntartási költségek is. Egyes tagállamokban már öt nap alatt el

⁷ Jelenleg az Európai Regionális Fejlesztési Alap teljes keretét és az Európai Szociális Alap 5,9%-át költik a K+F és az innováció támogatására.

⁸ Idetartozik egyebek között az e-egészség, a gyógyszerek, a közlekedés és a logisztika, a környezetvédelem, a digitális tartalom, az energetika és a biztonság.

⁹ Lásd: „Európa szellemi tőkéjének mozgósítása: tegyük lehetővé az egyetemek teljes körű hozzájárulását a lisszaboni stratégiához!” c. bizottsági közlemény, (SEC 2005 518., 2005.4.20.)

¹⁰ Lásd például a Conference Board éves elemzését a világ termelékenységi tendenciáiról: „Az USA termelékenysége lassul, a felemelkedő gazdaságok gyorsan növekednek, Európa azonban lemarad.”, Van Ark et al., Executive action series, 2006. január. A jelentés rámutat, hogy míg a tizenöt tagú EU termelékenységének növekedése 2004 és 2005 között 1,4%-ról 0,5%-ra mérséklődött, az EU új tagjai a munkaerő termelékenységének mutatóját 2004 és 2005 között 4,0%-ról 6,2%-ra növelték.

lehet indítani egy vállalkozást, más tagállamokban ehhez hatvan napra van szükség. Egyes tagállamokban nem jár adminisztratív költséggel a vállalkozások indítása, míg másokban több ezer euróba is belekerülhet. A hosszadalmas és bonyolult eljárások és a bürokratikus formások nemcsak elveszik az emberek kedvét a vállalkozástól, hanem tükrözik a vállalkozással szembeni általános negatív viszonyulást is.

A Bizottság megjelölt néhányat azok közül a kötelezettségek közül, amelyek révén felszabadíthatók lesznek Európa jelentős képességei, különösen a szolgáltatási szektorban. Ezek az intézkedések a szolgáltatásokról és a tagállamok közötti fokozott államigazgatási együttműködésről szóló irányelv gyors véglegesítésével együtt hozzá fognak járulni az EU vállalkozási és foglalkoztatási tetterejének megújulásához.

2. fellépés: A vállalkozási potenciál – különösen a KKV-ké – felszabadítása

- Valamennyi tagállamban legyen könnyebb a vállalkozások elindítása és működtetése. 2007 végéig minden tagállamnak egyablakos ügyintézési rendszert kell bevezetnie a vállalkozni kívánók segítésére, és lehetővé kell tenni, hogy valamennyi ügyintézési kötelezettségüknek egy helyen – lehetőség szerint elektronikusan – és rövid határidővel tehessenek eleget. A vállalkozásalapításhoz szükséges időt a felére kell csökkenteni¹¹, azzal a végső céllal, hogy ezt bárhol az EU-ban egy hét alatt le lehessen bonyolítani. Az alapítási költségek legyenek minél alacsonyabbak, és az első alkalmazott felvételéhez legyen elég egy közigazgatási kapcsolati pont. Legyen minden diáknak lehetősége vállalkozási képzésben való részvételre, aminek minden tagállamban be kellene épülnie a nemzeti tananyagba. A tagállamoknak emellett a hazai adóalanyok kísérleti projektjei megvalósítása révén elő kell segíteniük a KKV-k határon átnyúló tevékenységeit is. A Tanács minél gyorsabban fogadja el a Bizottság javaslatait az egyablakos HEA-rendszerről és az eljárásokat egyszerűsítő korszerűsített vámügyi környezetről. A finanszírozáshoz való hozzáférés egyszerűsítése érdekében – különösen a KKV-k számára – a közösségi szintű pénzügyi eszközöket a versenyképességi és innovációs keretprogram alapján továbbfejlesztik. A tagállamok használják ki teljes mértékben a strukturális alapokban rejlő lehetőségeket, különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások közös európai forrásainak (JEREMIE) jövődó finanszírozási kereteit.
- A bürokratikus formások csökkentése és az adminisztrációs eljárások egyszerűsítése érdekében 2007 végéig minden tagállamnak el kell fogadnia és be kell vezetnie az adminisztrációs költségek mérésre szolgáló módszertant (a nemzeti szabályok és szabályozások vonatkozásában). A Bizottság a maga részéről a jogalkotás egyszerűsítését célzó most folyó munkája keretében nagyszabású vállalkozásban kívánja felmérni az egyes konkrét területeken a közösségi szabályok (vagy végrehajtásuk módja) folytán keletkező közigazgatási költségeket, amelynek során külön figyelmet fordítanak a KKV-kre. A felmérés azonosítani fogja, hogy a költségek milyen arányban erednek közvetlenül a közösségi szabályokból, és mit lehet ebből betudni a szabályok tagállamok által történő megvalósításának. A Bizottság ennek alapján javaslatokat fog előterjeszteni a közigazgatási költségek indokolt esetben történő csökkentésére. 2007 végéig a Bizottság megszünteti azt a kötelezettséget, hogy a kisebb állami támogatások egyes kategóriáit be kell jelenteni, ami – különösen a

¹¹ A jelenlegi átlag 29 naptári nap.

3.3. A globalizációra és az elöregedésre adott válasz

Európa lakossága elöregedőben van. A gyermekvállalási ráta a népesség újratermeléséhez szükséges szint alatt van. Az európaiak várható élettartama folyamatosan növekszik. Várhatóan folytatódik a nettó bevándorlás. E demográfiai változásoknak jelentős gazdasági következményei vannak. Az elkövetkező évtizedekben kevesebb lesz a munkaképes korú ember. Jelenleg minden idős polgárra négy dolgozó jut, de 2050-re ez az arány 2:1-re fog módosulni. Az európai munkaerő létszáma a jelenlegi 300 millió főről 2050-re körülbelül 250 millióra csökken. A kisebb létszámú munkaerő fékezni fogja a növekedési potenciált, ami így a jelenlegi 2-2,5%-ról negyven év alatt 1,25%-ra esik vissza. Az idősödő lakosság költségei (nyugdíjak, egészségügyi ellátás) felduzzadnak, és a jelenlegi szociális jóléti rendszerek fenntarthatósága nagyon nagy megterheléssel jár majd. Sürgősen javítani kell az állam költségvetési pozícióit, az adósságát pedig tartósan csökkenő pályán kell tartani. A nyugdíj- és egészségügyi ellátási rendszereknek biztosítaniuk kell a fenntarthatóságot, valamint a hozzáférhetőséget és megfelelő mértékű ellátást.

Ilyen körülmények között arra van szükségünk, hogy többen vállaljanak munkát, valamint hogy azok, akik dolgoznak, később hagyjanak fel a munkavégzéssel. A munkaerő termelékenységének gyorsabban kell nőnie. A termelékenység növekedésének megnövekedett foglalkoztatással kell együtt járnia. Ez be is fog következni, ha az emberek képesek megszerezni az új technológiák bevezetéséhez és alkalmazásához szükséges szaktudást, és ha több lehetőségük van a családi élet, a munka, a tanulás és az eltartottaikról való gondoskodás kiegyensúlyozott összehangolására. A tagállamok tanúsága szerint kettős nyereségre lehet számítani – a magasabb születési arányszám és a nők munkaerőpiaci részvételének vonatkozásában –, ha a nemek közötti egyenlőséget támogató politikáról, a gyermekek ellátását biztosító megfelelő intézményekről, alkalmas adópolitikai ösztönzőkről és munkaszervezetről gondoskodnak. A nagyobb rugalmasság és a saját életpálya iránti egyéni felelősség nem csupán a gyermekek számára fontos. Az idősebbek szintén élvezni fogják a rugalmas munkavégzési konstrukciók előnyeit, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy összekapcsolják a részidős munkavégzést a részidős nyugállománnyal. Az idősebb dolgozók elényésző számban vesznek részt szakképzésben. Amennyiben felfrissítik szaktudásukat, mind a dolgozó, mind a vállalat számára kifizetődő a munkában maradás. Hasonlóképpen sokkal többet lehet tenni az iskolából kikerülő fiatalok munkába állásának elősegítésére. Egyértelmű előnyökkel jár, ha a fiatalok iskolai vagy egyetemi éveik alatt, szakmunkástanulóként vagy gyakornokként szereznek munkahelyi tapasztalatokat. Azoknak a fiataloknak, akik most kerültek ki az iskolából, minél hamarabb álláshoz kell jutniuk. Amennyiben nem tudnak azonnal álláshoz jutni, alternatív lehetőség lehetne számukra a további képzés és/vagy szakmai gyakorlat.

A globalizáció és a népesség elöregedése megköveteli, hogy sürgős javulás következzen be a dolgozók és a vállalatok alkalmazkodóképessége terén, valamint a téren, hogy a dolgozók képesek legyenek előre látni, megindítani és feldolgozni a változást és a vállalati szerkezetátalakítást, továbbá boldogulni tudjanak az egyre inkább versenyszerű piacokon. Számos tagállamban azonban a duális munkaerőpiacok ezt nem teszik teljesen lehetővé. Ez korlátokat szab az innovációnak és a technológiai változásoknak, gátolja az élethosszig tartó tanulást, és korlátozza az egyéni életstílus megválasztását. A nyitottabb és érzékenyebb munkaerőpiacokat olyan politikákkal kell összekapcsolni, amelyek segítik a dolgozókat munkahelyük megtartásában és a munkahelyi előrehaladásukban. Ez a legjobb módja, hogy megteremtjük a munkaerő-piaci rugalmasságot és a foglalkoztatás biztonságát a teljes

életpálya perspektívában. Mindebben a nagyobb hangsúlynak a társadalmi igazságosságon, és nem az önmagáért való reformon vagy egyszerűen a költségek csökkentésén kellene lennie.

3. fellépés: A globalizációra és az elöregedésre adott válasz

- A tagállamoknak az államháztartás fenntarthatóságának biztosítása érdekében javítaniuk kell a kormány költségvetési pozícióit, és folyamatosan csökkenteniük kell az eladósodottság jelenlegi mértékét. Az állami nyugdíjrendszerek megreformálásának keretében a tagállamoknak hatékonyabb pénzügyi ösztönzőkkel kell biztosítaniuk az idősebb dolgozók aktivitásához, szorosabban kell összekapcsolniuk a nyugdíjjogosultságot és a nyugdíjba vonuláskor várható élettartamot, többek között a jogszabályban előírt nyugdíjkorhatár bevezetésével, míg egyidejűleg meg kell akadályozni a karkedvezményes nyugdíjazás lehetőségeinek igénybevételét. A rokkantsági nyugdíjazást – az egészségügyi és a tartós gondozási rendszerekkel együtt – a szűkös források hatékonyabb felhasználása érdekében felül kell vizsgálni.
- A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy mind több fiatal léptessenek be a munkaerőpiacra, hogy a családok jobban össze tudják hangolni munkájukat és a mindennapi életüket, valamint hogy vonzóbbá tegyék az idősebb dolgozók számára a meghosszabbított munkavállalást:
 - 2007 végéig minden iskolából kikerülő és munkával nem rendelkező fiatalnak hat hónapon belül állást, gyakorlati helyet, további képzést vagy foglalkoztatást segítő egyéb intézkedést kell felajánlani. 2010-re ezt az időt legfeljebb 100 napra kell csökkenteni. Pénzügyi vagy egyéb ösztönzők felajánlásával kell vonzóbbá tenni a vállalatok – különösen a KKV-k – számára, hogy a diákokat és a fiatal munkanélkülieket munkahelyi tapasztalathoz juttassák;
 - a minőségi gyermekgondozás elérhetőségét fokozni kell, összhangban a tagállamok saját nemzeti céljaival. Nemek közötti egyenlőséget célzó, továbbá családbarát intézkedéseket előmozdító szakpolitikákat kell megvalósítani. A Bizottság jelenleg arról konzultál a szociális partnerekkel, hogyan lehet jobban összeegyeztetni a családi és a szakmai életet;
 - olyan aktív időskort elősegítő stratégiákat kell megvalósítani, amelyek a következőket ölelik fel: a munkaképes kor meghosszabbítását szolgáló pénzügyi ösztönzők; lépcsőzetes nyugdíjbavonulás és a részmunkaidő alkalmazása, valamint az állások minőségének javítása. Célrányos ösztönzőket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a teljes munkaerőn belül a képzésben részt vevő 45 év fölötti dolgozók száma gyorsabban emelkedjen.
- A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy közelítsék a nézeteket a rugalmasság és a foglalkoztatás biztonsága („rugalmas biztonság”) egyensúlyára vonatkozóan. A megállapodás megkönnyítése érdekében a Bizottság 2007 végéig jelentést fog előterjeszteni számos közös elvről, amelyek az alábbi elemeket ölelik fel:
 - olyan modern munkajog, amely kellően rugalmas munkavégzési konstrukciókat biztosít, valamint csökkenti a munkaerő-piaci szegmentálódást és a bejelentés nélküli munkavégzést, és lehetővé teszi az emberek számára, hogy életük során munkavállalási szokásaikat optimalizálhassák. Az idei év során a Bizottság

ezügyben konzultálni fog a szociális partnerekkel és más érdekelttekkel;

- az élethosszig tartó tanulás megbízható és felelősségteljes rendszerei és aktív munkaerőpiaci politikák tegyék lehetővé az emberek számára, hogy lépést tarthassanak a gyors változásokkal, a munkanélküliség átkával és az új állásokba való átmenettel; az áttörés érdekében felül kell vizsgálni a pénzügyi és egyéb ösztönzőket. A tagállamoknak teljesíteniük kell azon kötelezettségvállalásukat, hogy 2006 vége előtt kidolgozzák az élethosszig tartó tanulás átfogó stratégiáit. Az Európai Szociális Alapnak és az új globalizációs kiegyenlítő alapnak kell határozottan támogatnia ezeket a fokozott erőfeszítéseket. A Bizottság azon fog dolgozni a tagállamokkal, hogy a strukturális alap nagyobb részét fordítsák oktatásra és képzésre;
- a modern szociális biztosítási rendszereknek egyeztetniük kell a munkaerő-piaci mobilitás elősegítésére irányuló igényt a megfelelő jövedelemtámogatás nyújtásával. A Tanácsnak megállapodásra kell jutnia a kiegészítő nyugdíjjogosultságok átvihetőségéről szóló bizottsági javaslat tekintetében. A tagállamoknak meg kell fontolniuk, hogy felgyorsítják a dolgozók EU-n belüli mobilitására vonatkozó összes korlátozás feloldását.

E célok elérése érdekében a tagállamok szorosan együttműködnek a szociális partnerekkel. A Bizottság szociális ügyekkel foglalkozó rendkívüli csúcstalálkozó megtartását javasolja, amelyet annak szentelnek, hogy kijelöljék azokat a lépéseket, amelyek az összes fenti területen előrehaladáshoz vezetnek.

3.4. Lépések a hatékony és integrált európai uniós energiapolitika irányába

Az energia életfontosságú a növekedés és foglalkoztatás szempontjából. Világszerte nő az energia iránti kereslet. Az energiakészletek azonban továbbra is szűkösek. Az olaj- és a gáz piaci ára tartósan emelkedik. Az Európa energiarendszere előtt álló kihívás annak biztosítása, hogy az energia versenyképes áron álljon rendelkezésre. Meg kell teremtenünk az ellátás biztonságát, és autonóm forrásokat kell kialakítanunk, hogy elkerülhessük a káros gazdasági hatású kieséseket és ársokkakat. A versenyképes és integrált közösségi energiapiac szolgáltatja majd számunkra a leginkább hatékony és fenntartható alapokat az ellátás változatossá és biztonságossá tételéhez. Az energiatermelésnek és -fogyasztásnak teljes mértékben számításba kell vennie a környezetvédelmi szempontokat. Európa még az eddigieknél is jobban fog függeni a külső beszállítóktól, és a jövőben az olaj és a gáz zömét importból fogja beszerezni. A nagy energiaszállítókkal folytatott párbeszéd és a nemzetközi energetikai eszmecserek során következetes és egységes fellépésre van szükségünk.

Az energiatakarékoságból jelentős nyereségeink származnak. Az energiahatékonyság csökkenti a költségeket, versenyképesebbé teszi áruinkat és szolgáltatásainkat, és hozzájárul a tisztább környezethez. Az energiahatékony berendezésekre és szolgáltatásokra fordított befektetések hozzásegítik az európai ipari szektorokat globális vezető szerepük fenntartásához és erősítéséhez. Az energiahatékonyság előtérbe helyezésének együtt kell járnia az energiaforrások diverzifikálásával. Európának minden energiaforrást számításba kell vennie, és különösen oda kell figyelnie a megújuló energiaforrásokra, beleértve a hazai tiszta energiaforrások fejlesztését is. Amennyiben alacsonyabb lesz az energiaforrásainkból származó kibocsátás, csökkenni fog a légszennyezettség, és könnyebben vehetjük fel a harcot a klímaváltozással szemben. Az európai vállalkozásokat ismét csak jutalmazni fogja a piac, ha időben megteszik erőfeszítéseiket ezen a téren.

Az e célok megvalósítását szolgáló intézkedéseket késedelem nélkül be kell vezetni. Az integrált energetikai megközelítéshez a tagállamok és az Európai Unió közötti partnerségre van szükség. Az integrált európai energiapolitika alapvető hozzájárulást jelent Európa jövőbeni energiaellátásának fenntartható módon történő biztosításához, és ezáltal hozzájárul ahhoz, hogy az állam- és kormányfők Hampton Court-i találkozásán elhangzott felhívásnak megfelelően megvalósuljon az ebbe az irányba való gyors elmozdulás.

4. fellépés: Lépések egy hatékonyabb és integrált európai uniós energiapolitika irányában

- **A belső energiapiac megerősítése és elmélyítése** előmozdítja az ellátás versenyképességét és biztonságát. A szükséges intézkedések közé tartozik:
 - az energiapiacok időben történő végrehajtása és szabályozása a 2007. július 1-ig történő teljes és hatékony piacnyitás érdekében, az Európai Tanács döntésének megfelelően;
 - a verseny előmozdítása a villamosenergia- és gázpiacokon, a Bizottságnak az ágazati versennyel kapcsolatos felmérésének figyelembevételével, különösen azáltal, hogy a jelenleg pozícióban lévő nemzeti üzemeltető fennálló dominanciája, a piac nem megfelelő átláthatósága, a hálózatok és ellátási tevékenység nem kellő szétválasztása, és a határokon átnyúló ellátás akadályai elleni lépésekkel, amelyek akadályozzák a valóban integrált EU energiapiac kialakulását;
 - fokozottabb és jobb együttműködés és integráció a tagállamok hálózatai és gázvezetékrendszerei között, hogy a fogyasztó szempontjából csak egy európai hálózat jelenjen meg. Ennek érdekében azonosítani kell és meg kell teremteni azokat az összekapcsolódásokat, amelyek a határok két oldalán lévő rendszerek között jelenleg nincsenek meg, vagy mértékük nem kielégítő. Az EU pénzügyi eszközei révén elérhető a tagállamok számára az a pénzügyi támogatás, amellyel megvalósíthatják a 10%-os összekapcsolódási célkitűzést.
- **A megújuló energiaforrások, mint a bioüzemanyagok és a biomassza, potenciáljának feltárása és az energia hatékonyabb felhasználása** ugyancsak hozzájárulhat Európa ellátásának biztonságához, miközben csökken az üvegházhatású gázok kibocsátása, javul a levegő minősége és erősödik a versenyképesség. A tagállamok erőfeszítéseit európai szinten kiegészítheti a **megújuló energetikai technológiák ösztönzésére és a kereslet ösztönzésére irányuló politika**. Megfelelő szabályozási keretekre van szükség. A hazai energiákkal – ideértve a megújuló energiákat, a bioüzemanyagokat és a biomasszát, a tiszta szenet és a széndioxid megkötését, valamint a nukleáris hulladék feldolgozását és ártalmatlanítását is – kapcsolatos kutatást és innovációt élni kell. Hasonló elsőbbséget kell kapniuk az új energiahatékony technológiák kifejlesztésére irányuló kutatásoknak. A megújuló energiák előmozdítására szolgáló ösztönzők európai kereteinek kidolgozása jelentősen fellendítené ezen energiaforrások alkalmazását. Az eltérő nemzeti és regionális rendszerek színes kavalkádja mesterséges akadályokat emel a nemzeti piacok közé, és gátolja az ígéretes új technológiák potenciálját.
- Ugyancsak szükség van az Európa **energiaellátását biztosító célratörőbb, koherens**

és integrált megközelítésre, beleértve a vészhelyzeti mechanizmusokat is. A Közösség és a tagállamok lépjenek fel egységesen a nemzetközi fórumokon és a Közösségnek energiát szállító harmadik országokkal szemben.

A Bizottság az idei év első negyedében megjelenő zöld könyvben fogja közzétenni elképzeléseit arról, hogy a tagállamok és a Közösség szintjén hogyan lehet a legeredményesebben érvényesíteni ezeket a prioritásokat.

4. AZ EURÓPAI TANÁCS 2006 TAVASZI ÜLÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

Fontos az Európai Tanácsot követő lendület fenntartása, az erősebb, gyorsabban növekedő és több állást kínáló Európára vonatkozó jövőképünk megvalósítása. Ennek érdekében az elkövetkező hónapokban az alábbi lépéseket javasoljuk:

4.1. A nemzeti reformprogramok megvalósítása és figyelemmel kísérése:

- Figyelmünk középpontjában a nemzeti reformprogramok hatékony megvalósításának és a növekedéshez és foglalkoztatáshoz való hozzájárulásának kell állnia. Emiatt a Bizottság az elkövetkező hónapokban szoros együttműködésre törekszik a tagállamokkal erőfeszítéseik támogatása és előrehaladásuk nyomon követése érdekében. Folytatni kell a konzultációkat nemzeti (és regionális) parlamentekkel, helyi hatóságokkal, szociális partnerekkel és egyéb érdekelttel, különösen akkor, ha a programok elkészítése során nem állt rendelkezésre elegendő idő a beérkező információ fogadására és a párbeszédben való elmélyedésre¹². Mivel Lisszabon középtávú tennivalókat határozott meg, a párbeszédnek és a kapcsolatoknak rendszeres jelleggel kell zajlaniuk; A Bizottság és a tagállamok számára a következő logikus lépés az lesz, hogy – kollektíven és kétoldalúan – megvitatják, hogyan lehet megerősíteni és fejleszteni a nemzeti reformprogramokat a nemzeti hagyományok tiszteletben tartásával, valamint nemcsak a közösségi vetületek, hanem a többi tagállam politikai döntései hatásainak beszámításával. A folyamatot a Bizottság fogja megszervezni. Ezzel egyidejűleg a Bizottság oly módon törekszik további jobbtásokat elérni, hogy hozzájáruljon a partnerség sikeréhez. Azoknak a tagállamoknak, amelyek még nem tűzték ki a jövőbeni K+F-kiadásaikkal és/vagy foglalkoztatási rátájukkal kapcsolatos célokat, még az Európai Tanács 2006 tavaszi ülése előtt gondoskodniuk kell erről;
- A tagállamok gondoskodjanak a nemzeti reformprogramjaik és az új pénzügyi terv kohéziós és vidékfejlesztési pénzalapjainak általuk tervezett felhasználása közötti koherenciájáról. A tagállamok fordítsanak figyelmet a strukturális alapokból származó áthozatalok rövid távú makrogazdasági kihatásaira, különösen akkor, ha az a GDP néhány százalékpontjára rúg. A Bizottság szorosan együtt fog működni a tagállamokkal, amint azok kidolgozzák nemzeti stratégiai hivatkozási kereteiket annak biztosítására, hogy a kohéziós programok új nemzedéke tükrözze a nemzeti reformprogramokban megadott prioritásokat és a 3. szakaszban kiemelt négy elsőbbségi fellépést. Vezessenek be megfelelő mechanizmusokat, hogy biztosítsák a szükséges egyeztetést a nemzeti és a regionális szinten zajló folyamatok között. Az új kohéziós programok összefüggésében az új tagállamokat arra bátorítjuk, hogy a strukturális alapokból külön e célra irányozzák elő a

¹² 2005.3.15.-én kiadott nyilatkozatában az UNICE és az ETUC üdvözölte az új lisszaboni stratégia elindítását és elkötelezték magukat a növekedési és foglalkoztatási tennivalók aktív teljesítése mellett. Nemrégiben állapotok meg a stratégiát a 2005-2008 közötti időszakban támogató munkaprogramjukban.

lisszaboni célok megvalósítását szolgáló – és a 15-ök számára már jóváhagyott – forrásokat¹³.

- A nemzeti reformprogramok bőven tartalmaznak olyan érdekes elveket, amelyek alapján a tagállamok kicserélhetik tapasztalataikat. A Bizottság ki fog jelölni bizonyos szakpolitikai területeket, ahol a kölcsönös tanulásra különösen széles körű lehetőség nyílik, valamint találkozókat fog szervezni a tagállamok képviselőivel konkrét szakpolitikai elképzelések megvitatására. A tagállamok törekedjenek az egyéb nemzeti reformprogramokban található legígéretesebb szakpolitikai elképzelések alkalmazására. A Bizottság és a tagállamok gondoskodjanak arról is, hogy az EU nyitott koordinációja az oktatás és képzés, a szociális védelem és a szociális beilleszkedés területén markáns hatást gyakoroljon.

A tagállamokat felhívjuk arra, hogy a fenti elemeket vegyék tekintetbe, amikor az év későbbi szakaszában éves jelentésüket készítik.

4.2. A közösségi fellépés megvalósulása

- A Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Bizottságnak véglegesítenie kellene a 2007-2013 közötti időszakra szóló pénzügyi tervet, és a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a lehető leggyorsabban el kellene fogadnia a szükséges jogi eszközöket, hogy a növekedési és foglalkoztatási ütemterv beruházásai 2007. január 1-től megvalósulhassanak.
- A közösségi intézményeknek gyorsan be kell vezetniük a Közösség lisszaboni programjában előirányzott intézkedéseket, és különösen azokat, amelyek az Európai Tanács döntéseinek megvalósítását szolgálják az előző részben ajánlott négy kiemelt fellépést illetően. A Bizottság a tagállamokkal (beleértve a nemzeti lisszaboni koordinátorokat is) együtt fog eljárni, hogy megvalósuljon valamennyi szükséges lépés annak érdekében, hogy a négy fellépés 2007 vége előtt teljesen megvalósuljon. Ennek érdekében útitervre fog javaslatot tenni, amely felvázolja a megvalósításukhoz szükséges lépéseket és a kulcsfontosságú dátumokat. A nemzeti programok a tagállamok általi megvalósítását vizsgáló következő értékelésének alapján a Bizottság megjelöli a tagállamok erőfeszítéseit kiegészítő szükséges intézkedéseket, és ennek megfelelően aktualizálja a Közösség lisszaboni programját.

A Közösség lisszaboni programja és a nemzeti reformprogramok tekintetében Bizottság az Európai Tanács 2007. tavaszi ülése elé terjesztendő jelentésében beszámol a fejleményekről.

4.3. Valamennyi szereplő felsorakoztatása a közös tennivalók mögé

- A Parlamentnek, a Bizottságnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, a tagállamoknak, a regionális és a helyi szereplőknek, a civil társadalomnak és a szociális partnereknek jelentős kommunikációs erőfeszítéseket kell tenniük a nemzeti reformprogramok, valamint a nagyobb növekedést és foglalkoztatást célzó közösségi fellépések ismertségének és felvállalásának erősítése érdekében. Az európai polgárokat képviselő Európai Parlament kulcsszerepet játszik ebben a felfokozott kommunikációs

¹³ A konvergencia célkitűzést illetően a célra rendelt forrásoknak a teljes finanszírozási keret legalább 60%-át kell kitenniük, míg a regionális versenyképességi célkitűzés esetén 75%.

erőfeszítésben, amelyet szorosan össze kell hangolni a jövő Európájáról folyó nemzeti és regionális vitákkal;

- Felkérjük a szociális partnereket, hogy játsszanak még nagyobb szerepet a megújított lisszaboni stratégia fejlesztésében és megvalósításában, különösen az arról szóló közös javaslatok elkészítésével, hogyan tudnak közvetlenül hozzájárulni annak sikeréhez. A Bizottság javasolja, hogy az Unió Elnöksége tartson a szociális ügyekkel foglalkozó rendkívüli csúcstalálkozót, amelyet a jelen közleményben javasolt összes fellépés előrevitelét szolgáló konkrét lépések megjelölésének szentelnének, és különösen annak, miként kell kezelni a globalizációnak és a demográfiai változásoknak a több és jobb munkahelyre gyakorolt hatásait.

Függelék

Függelék – A tagállamok a növekedési és foglalkoztatási célokat támogató politikai és intézkedései közül néhány példa szemléltető felsorolása, különös tekintettel a 3. részben felvázolt négy kiemelt területen

K+F és innováció

A tagállamok majdnem fele alkalmaz pénzügyi ösztönzőket a magán K+F élénkítésére, és néhány más tagállamnak is szándékában áll ilyen intézkedések alkalmazása. Spanyolország fontolóra vette a K+F-re költő cégek adóinak csökkentését, amit Hollandia már meg is tett. Magyarország egyszerűsíteni fogja az adókedvezmények rendszerét, Franciaország pedig 2010-ig megháromszorozza a kutatás után járó adójóváírásokat.

Spanyolorzágnak, Dániának és Észtországnak a vállalati kutatók létszámának növelését célzó programjai vannak. A kiemelkedő egyetemi kutatások elismerésére Németország útjára bocsátotta az „Élenjáró Kezdeményezések” programját. E kezdeményezés célja az, hogy Németország néhány egyeteme a tudományos kutatások terén nemzetközi csúcstét képviselő helyszín legyen.

Olaszország kiválósági központokat alakít ki az oktatás és a kutatás területén, beleértve az euromediterrán egyetemi távoktatási rendszert, valamint a tanárok és diákok mobilitásának növelésén dolgozik a mediterrán térségre kiterjedően. Spanyolország és Portugália közös kutatóintézetet hozott létre.

Szlovákia, Spanyolország és Franciaország nyomonkövető és értékelő rendszerek bevezetését tervezi az állami K+F kiadások hatékonyságának növelése céljából.

Franciaországban „Kompetenciapólusokat” hoznak létre az állami és a magánszféra együttműködésének formájában. Ezek a „pólusok” támogatni és koordinálni fogják azon vállalkozások kiegészítő politikáit, amelyekben a K+F-nek központi szerepe van. Egy friss szlovák klaszterkezdeményezés máris ígéretes eredményeket hozott: 2004-ben már 18 klaszteriroda működött, amelyek 350 vállalat és 40 oktatási/kutatóintézet együttműködését segítették. Litvániában a kormány technológiai intézetet létesített, amely a kutatásban, a technológia fejlesztésében és az innovációban támogatja a vállalkozásokat.

Írországban intézkedések születtek annak érdekében, hogy elősegítsék az állami kutatások eredményeinek kereskedelmi felhasználását azáltal, hogy alkalmazásukat engedélyezik a magánszektorban, vagy azzal, hogy segítik a kutatókat ötleteik piacképessé tételében és a kereskedelmi siker elérésében.

Olaszország a szellemi tulajdonjogok (SZTJ) területén meglévő hiányosságok rendbetételével foglalkozik, a vállalatok szabadalmaztatási képességeinek javítása és a szabadalmi költség csökkentése révén. Németországban tovább tökéletesítik és bővítik a szabadalmak kiaknázásával foglalkozó ügynökségeket. Belgiumban a szövetségi kormány, az Európai Szabadalmi Hivatal, a kutatóközpontok és az egyetemek együttműködnek annak a kezdeményezésnek az ügyében, amely a KKV-eket támogatja az SZTJ-rendszer használatában. Lettország állami támogatási programot dolgozott ki annak érdekében, hogy védje és ösztönözze az SZTJ-t, és fokozza az ezen jogokra irányuló figyelmet a vállalkozások körében.

A vállalkozási környezet és a piacok működésének javítása

Lettország határozott politikai kötelezettséget vállalt a közösségi jog bevezetésére, ezt konkrét célokkal és határidőkkel támogatja a belső piaci irányelvek időben és helyesen történő átvétele érdekében. Írország megerősítette a közösségi jog bevezetésének nyomkövetésére szolgáló belső eljárásait. A jogszabályalkotás átláthatatlanná tételének elkerülése érdekében néhány tagállam aktívan elutasítja a kiegészítő rendelkezések meghozatalát a közösségi irányelvek megvalósításában (Ausztria és Hollandia). A késedelmes bevezetés elkerülése érdekében néhány tagállam gyorsított eljárásokat vezetett be (Olaszország, Franciaország).

Sok tagállam nagy lépéseket tett az e-kormányzás terén, például ha a vállalkozások vagy a polgárok információt kívánnak kérni, egyablakos tájékoztatás útján kapják meg a kért tájékoztatást (Belgium, Észtország, Finnország, Franciaország, Írország, Lengyelország, Olaszország, Portugália). Ezzel kevesebb lesz a papírmunka, és jelentősen csökken a reagálási idő. Dániában, Finnországban, Franciaországban, Hollandiában és Olaszországban alig két hét alatt el lehet indítani egy vállalkozást. Az első alkalmazott felvételéhez csak egy eljárásra van szükség Litvániában, kettőre az Egyesült Királyságban, Svédországban és Írországban.

Sok tagállam (Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Németország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Szlovénia, Egyesült Királyság) most végzi, vagy most szándékozik elvégezni a jogszabályok által kirótt közigazgatási költségek felmérését. Jelentős részük az eredetileg Hollandiában kidolgozott azon standard költségmodell különféle variációit használja, amely az EU közös módszertanának kulcselemei meghatározásánál ispirációt nyújtottak – az e közös módszertanról szóló javaslatot a Bizottság 2005 októberében terjesztette a Tanács és a tagállamok elé. Öt ország (Csehország, Dánia, Hollandia, Svédország és az Egyesült Királyság) mennyiségi célokat is meghatározott a közigazgatási költségek csökkentésére (ami 2010-re 20-25%-os csökkenést jelenthet).

Nyolc tagállam (Ausztria, Észtország, Németország, Olaszország, Lengyelország, Spanyolország, Szlovénia, Egyesült Királyság) egyszerűsítési programokat terveznek, amit négy tagállam (Dánia, Írország, Luxemburg és Svédország) már korábban megtett. A figyelem most az adózásra, a könyvvizsgálatra és a pénzügyekre, a vállalkozások alapítására, a csődre, a munka- és fogyasztóvédelemre vonatkozó jogszabályok korszerűsítésére irányul.

Több ország – beleértve Írországot és Hollandiát – felszámolta a külön szigorításokat a szabadfoglalkozásúak, a pénzügyi szolgáltatások és az energiapiacok vonatkozásában. Szlovákia most azonosítja az energiaellátási piac megnyitását akadályozó korlátokat, és intézkedéseket fog kidolgozni felszámolásukra. Emellett lépéseket tesz a pénzügyi szolgáltatások versenyének erősítése érdekében is. Az Egyesült Királyság intézkedéseket vezet be a jogi szolgáltatások versenyének erősítésére. Észtország a versenyjog ágazati elemzésének és megismertetésével proaktív versenypolitikát szándékozik bevezetni. Dánia most végzi az importot és az országban történő beruházásokat akadályozó belső szabályok átvizsgálását („Belsőpiaci Munkacsoport” – TIM)

Ciprus felülvizsgálja a meglévő és új támogatási konstrukciókat annak megállapítása érdekében, hogy vajon megfelelően kezelik-e a piaci kudarcokat. Finnország azzal a céllal vizsgálja felül szubvenciók politikáját, hogy csökkentse annak össz volumenét és biztosítsa, hogy a támogatás nem torzítja a versenyt.

Szlovákia kezdeményezést indított a közép-európai értéktőzsde létrehozására, amely nem csupán Szlovákiában, de néhány szomszédos országban is orvosolná a részvénytőzsde hiányát. Magyarország és Csehország is felkérést kapott a részvételre. A szlovák belső piac túl kicsi

egy jól működő és tőkeerős részvénytőzsdéhez, ezért több ország együttműködésére van szüksége.

A vállalkozások internacionalizálásának támogatása érdekében Portugália több programot is javasol. Emellett most hajtja végre az ipari átmenet és szerkezetátalakítás meggyorsítását szolgáló külön programot is.

Litvánia sikeres vállalkozási modellekre építve szervez tájékoztató kapmányokat, hogy a széles nyilvánosság körében népszerűsítse a vállalkozási szellemet. Az Egyesült Királyság az iskolák 14-16 éves tanulói számára ötnapos vállalkozási képzést tart. Spanyolország úgy tervezi csökkenteni a kudarc miatti megbélyegzéstől való félelmet, hogy valamennyi iskolai szinten lenne tanítás a vállalkozói szellem és az üzleti kudarc témájáról.

Számos ország érdekes kezdeményezéseket tett a KKV-k tőkéhez jutásának erősítése érdekében; ilyen a cseh KAPITAL program, a finn PreSeed csomag és az Egyesült Királyság vállalkozásitőke-alapjai. Dánia adókönyvités bevezetését tervezi a vállalkozások növekedése érdekében. A könnyítés akkor kezdődik, amikor a vállalkozó először ér el nyereséget. Időtartama három év.

Foglalkoztatás, pénzügyi fenntarthatóság és demográfia

Számos tagállamban javult az állami finanszírozás minősége, mivel a céllal veszik figyelembe nemzeti prioritásokat, hogy növeljék gazdaságaik hosszútávú potenciáljait. Dánia, az Egyesült Királyság, Írország és Finnország például jelentősen növelte az oktatásra szánt állami kiadásokat, és ezáltal fokozza a munkaerő termelékenységét és foglalkoztathatóságát.

Néhány tagállamban javult a nyugdíjrendszerek pénzügyi fenntarthatósága. Belgium, Spanyolország, Franciaország, Ausztria, Portugália és Finnország mind megerősítette a járulékok és az ellátások közötti kapcsolatot, például azzal, hogy a járulékfizetésben elért éveket fontosabbnak tekintik a nyugdíjba vonulásnál, mint az életkort, vagy azzal, hogy a korengedményes vagy későbbi nyugdíj avonulást az ellátás megfelelő változásával teszik lehetővé.

Több új tagállam (Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) azzal csökkentette a nyugdíjrendszerek kockázatait, hogy a kötelező társadalombiztosítási nyugdíj egy részét magánalapokban helyezte el. Svédország, Olaszország, Lettország és Lengyelország olyan rendszereket léptetett életbe, amelyekben a nyugellátások közvetlenül kapcsolódnak a ledolgozott évek során befizetett járulékokhoz, továbbá ezek a nyugdíjazás időpontjában számított várható életkortól is függenek. Franciaország elhatározta, hogy a teljes nyugdíjhoz szükséges járulékfizetési időt a növekvő életkilátásokkal összhangban emeli meg. Németország fenntarthatósági tényezőt vezetett be állami nyugdíjrendszerének indexálására, amelyben az indexet az alkalmazottak és a nyugdíjasok létszáma közötti arány határozza meg. Ezek a változtatások javították a nyugdíjrendszerek pénzügyi fenntarthatóságát, még ha maradtak is fenn kihívások az elöregedő lakosság tekintetében.

A nyugdíjreform az a fontos tényező, amely megmagyarázza az idősebb dolgozók foglalkoztatottsági mutatóinak az egyes tagállamokban 2000 óta tapasztalható emelkedését. Finnország például jelentősen növelte az idősebb dolgozók foglalkoztatottságának arányát (az 1995. évi 35%-ról 2005-ben 50,9%-ra), a nyugdíjrendszer változásai, valamint a célirányos

képzés következtében több figyelmet fordítanak az idősebb dolgozók munkahelyi jólétére és a rosszul fizetett állásokra adott célzott szubvenciókra.

Az ír Skill-Nets program megkönnyíti a vállalatok számára a rugalmas, innovatív és költséghatékony képzésekhez való hozzájutást. A kezdeményezés révén 30 000-en juthattak hozzá szaktudásuk frissítéséhez. Észtország a szakképzési rendszer reformját tervezi, Luxemburnak az a szándéka, hogy felállítja a nem intézményi képzési formák elismerésének rendszerét.

Ausztria célja 5000 olyan üres állás betöltése, amelyre most az alacsony bérek miatt alig lehet jelentkezőt találni (ezt sokszor az magyarázza, hogy a szóban forgó állások részmunkaidősek). Az új „Kombi-Lohn” az üresedés betöltése esetén a munkaadót és a dolgozót is jutalmazza. A célcsoportok a több mint hat hónapja munkanélküli fiatalok és az egy évnél régebben munkanélküli idősebb dolgozók.

Hollandia konkrét intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a dolgozók életük során egyenletesebben osszák el a munkát, a gondozást és a tanulást. Az új önkéntes megtakarítási rendszer lehetővé teszi, hogy a dolgozók megtakaríthassák bérük bizonyos százalékát, amely fedezetet nyújt fizetésnélküli (gondozási, képzési vagy egyéb) szabadságuk időtartamára. A megtakarítások adókedvezményben részesülnek.

Szlovákia a fiatal családok munkája és magánélete közötti egyensúlyt kívánja jobbá tenni. Az iskolák és az óvodák tovább fognak nyitva tartani. Az állam támogatja a kisgyermekek egésznapos ellátását biztosító intézményeket, támogatja a részmunkaidős tevékenységet, és egyénre szabott támogatási programokat indított azon nőka számára, akik gyermekgondozási szabadságról térnek vissza a munkaerőpiacra.

Görögországban új törvény reformálja meg az élethosszig tartó tanulás nemzeti rendszerét. A nemzeti erőfeszítéseket egy olyan bizottság fogja koordinálni, amely ösztönzi majd a vállalkozásorientált oktatást, a legjobb gyakorlat terjesztését és a kirekesztéssel szembeni fellépést.

Energetikai és környezetvédelmi technológiák

A skandináv országok integrált piacot hoztak létre az elektromos áram megvásárlására és eladására. A Hollandia és Norvégia, valamint Finnország és Észtország, továbbá Dánia és Svédország közötti további összekapcsolódások elősegítik az olyan alternatív forrásokból származó elektromos energia kereskedelmét és támogatását, mint a káros kibocsátásokat csökkentő víz- és szélenergia.

Ausztria, Csehország, Ciprus, Málta és az Egyesült Királyság lépéseket tesz, hogy a közbeszerzéseket a környezetvédelmi technológiák és az energiahatékonyság előmozdítására használja fel. Németország ösztönzők révén segíti elő, hogy az épületekben több energiát takarítsanak meg, valamint elindított egy nagyszabású felújítási programot is. Ciprus konkrét tervet és ütemtervet dolgozott ki a környezetvédelmi szempontból káros szubvenciók felülvizsgálata, megreformálása vagy eltörlése érdekében.

Svédország 2020-ra meg akarja szüntetni a fosszilis tüzelőanyagoktól való függését. Ennek érdekében Svédország zöld adókat fog alkalmazni, támogatni fogja a szélenergiát és zöld villamosáram-tanúsítványt vezet be. A tanúsítvány kötelezővé teszi az egyén villamos áram fogyasztása egy bizonyos részének megújuló forrásokból történő beszerzését. Dánia és

Svédország adószervezetében már most is magas arányt képviselnek a környezetvédelmi adók, ám tervezik további bővítésüket is. Észtország ebben az évben ambiciózus környezetvédelmi adóreformot indított el azzal a céllal, hogy a munkát terhelő adókat a fogyasztás és a szennyezés terhelése felé mozdítsa el, és ezáltal támogassa a természeti erőforrások fenntartható használatát.

Németországban, Spanyolországban és Dániában már láthatók a szélenergiát támogató nemzeti és regionális politikák eredményei. Németország rendelkezik a világ szélenergia kapacitásának több mint egyharmadával, és a szélenergiából származik Spanyolország villamos áram termelésének 6,5%-a. Dániában a szélenergia-termelő ipar kiemelkedő kereskedelmi sikert ért el. Az ágazat minden más vállalászási szektor növekedését felülmúlta, és ma a dán turbinák uralják a világpiacot. Az iparág több mint 20 000 embernek biztosít munkahelyet Dániában. Az Egyesült Királyság arról folytat tárgyalásokat a szállítókkal, hogy növeljék a gázolajban lévő bioüzemanyagok arányát.